

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΟΛΥΧΩΡΟΥ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή | Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής
Επιβλέπουσα καθηγήτρια | Μοίρα Μαρία

Ζαβράκα Αγγελική | Χρονοπούλου Νίκη

Φεβρουάριος 2022

Ημερομηνία: 25/02/2022

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: «Μελέτη για τη σχεδίαση πολυχώρου εστίασης και ψυχαγωγίας εντός της στοάς Αρσακείου»

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Μ. ΜΟΙΡΑ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή την 25η Φεβρουαρίου 2022.

Επιτροπή Καθηγητών:

ΦΡΑΓΚΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΑ

Υπογραφή

ΜΠΑΡΚΟΥΤΑ ΙΩΑΝΝΑ

Υπογραφή

ΜΟΙΡΑ ΜΑΡΙΑ

Υπογραφή

ΔΗΛΩΣΗ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

"Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνω ενυπογράφως ότι είμαι αποκλειστικός συγγραφέας της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας, για την ολοκλήρωση της οποίας κάθε βοήθεια είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται λεπτομερώς στην εργασία αυτή. Έχω αναφέρει πλήρως και με σαφείς αναφορές, όλες τις πηγές χρήσης δεδομένων, απόψεων, θέσεων και προτάσεων, ιδεών και λεκτικών αναφορών, είτε κατά κυριολεξία είτε βάση επιστημονικής παράφρασης. Αναλαμβάνω την προσωπική και ατομική ευθύνη ότι σε περίπτωση αποτυχίας στην υλοποίηση των ανωτέρω δηλωθέντων στοιχείων, είμαι υπόλογος έναντι λογοκλοπής, γεγονός που σημαίνει αποτυχία στην Πτυχιακή μου Εργασία και κατά συνέπεια αποτυχία απόκτησης του Τίτλου Σπουδών, πέραν των λοιπών συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Δηλώνω, συνεπώς, ότι αυτή η Πτυχιακή Εργασία προετοιμάστηκε και ολοκληρώθηκε από εμένα προσωπικά και αποκλειστικά και ότι, αναλαμβάνω πλήρως όλες τις συνέπειες του νόμου στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δε μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής άλλης πνευματικής ιδιοκτησίας."

Όνομα και Επώνυμο Συγγραφέων:

ΖΑΒΡΑΚΑ ΦΑΝΗ – ΑΓΓΕΛΙΚΗ

(Α.Μ 14069)

Υπογραφή 1

ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΠΙΝΙΚΗ

(Α.Μ 14017)

Υπογραφή 2

00	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6 9
01	ΟΙ ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ ΣΤΟΕΣ - ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΚΑΤΑΒΟΛΕΣ 1.1 Η αρχιτεκτονική της Αθήνας 1.2 Αθηναϊκές στοές 1.3 Παρισινές εμπορικές στοές 1.4 Η πορεία των Αθηναϊκών στοών στο χρόνο	10 12 13 14 16
02	ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ 2.1 Ιστορικά στοιχεία 2.2 Αρχιτεκτονικές πληροφορίες 2.3 Χώροι και μαγαζιά «Σταθμοί» της στοάς 2.4 Τα αίτια ερήμωσης της στοάς Αρσακείου	18 20 24 25 27
03	ΧΩΡΟΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ, ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΧΗΣ 3.1 Κατηγοριοποίηση χώρων ψυχαγωγίας, μαζικής εστίασης και αναψυχής 3.2 Καφέ 3.2.1 Καφέ: Today is Long Cafe 3.2.2 Καφέ εξωτερικού χώρου: The Protagonist 3.3 Εστιατόριο 3.3.1 Ιστορική αναδρομή 3.3.2 Εστιατόριο: German Gymnasium Restaurant 3.4 Μπάρ 3.4.1 Μπαρ: VytA Farnese	30 32 33 34 36 37 38 39 40 41

04

ΙΔΕΑ	44
4.1 Στόχοι	46
4.2 Κεντρική ιδέα	47
4.3 Μεθοδολογία σχεδιασμού	48
4.4 Καταγραφή του χώρου	49
4.5 Αρχικές προσεγγίσεις	52

05

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ	56
5.1 Τελικά σχέδια - Τρισδιάστατες απεικονίσεις	58
5.2 Έρευνα αγοράς - Επιλεγμένα Αντικείμενα	82
5.2.1 Υλικά Κατασκευών	84
5.2.2 Ειδικές Κατασκευές	85
5.2.3 Φωτισμός	86
5.3 Ευρετήριο φωτορεαλιστικών	87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	88

00

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι στοές ως χώροι συνάθροισης και εμπορικής εκμετάλλευσης αποτελούν αναπόσπαστο μέρος Ευρωπαϊκών – και όχι μόνο- πόλεων. Η σημαντικότητά τους είναι δεδομένη γι' αυτό και ο τρόπος αξιοποίησής τους ερευνάτε συνεχώς με σκοπό να εξυπηρετεί το κοινό. Στην Ελλάδα και στην Αθήνα πιο συγκεκριμένα δεν υπάρχει η απαραίτητη εκμετάλλευση όλων των χώρων αυτών παρ' ότι υπάρχουν αρκετές στοές με μοναδικό αρχιτεκτονικό χαρακτήρα, μία εκ των οποίων είναι και η Στοά Αρσάκη.

Στην παρούσα ΠΕ, εξετάζεται η περιοχή του κέντρου της Αθήνας και η Στοά Αρσακείου ως χώρος παρέμβασης. Προσδιορίζεται η έννοια της στοάς, γίνεται έρευνα για την πορεία τους στο πέρασμα των χρόνων, αναλύονται τα χαρακτηριστικά αυτών και η βέλτιστη αξιοποίησή τους, με κύριο αντικείμενο μελέτης, την στοά Αρσακείου. Ερευνώνται παραδείγματα χώρων ψυχαγωγίας και αναψυχής καθώς και πολυχώρων σε χώρους στοών, ως μία από τις πιο διαδεδομένες χρήσεις.

Ξεκινώντας επομένως με μια περιγραφική ανασκόπηση της πορείας της στοάς στον χρόνο, θέλουμε να εξετάσουμε στο πως φτάνουμε στην σημερινή μορφή της. Θα προσπαθήσουμε να τη δούμε μέσα από ένα σχήμα σχέσεων ανθρώπου

και περιβάλλοντος αλλά και υπό το νόημα που αποκτά ως χώρος προσανατολισμένος στην κατανάλωση. Θέλοντας να ερμηνεύσουμε την εμπορική της πλευρά, ως ιδανική χρήση, στεκόμαστε σε παραδείγματα αντίστοιχων στοών με μεγάλη επισκεψιμότητα και αναζητούνται πληροφορίες για τις προαπαιτήσεις τέτοιου είδους χώρων με σκοπό την σωστή λειτουργία τους. Από τα κυριότερα και μεγαλύτερα σκέλη της εργασίας υπήρξε ο σχεδιασμός, με την αποτύπωση και την αναζήτηση μορφών και υφών για την δημιουργία του νέου πολυχώρου στη Στοά Αρσακείου.

Στόχος, είναι η αναβάθμιση του εσωτερικού και ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου, η αξιοποίηση της στοάς και η μετατροπή της από πέρασμα σε χώρο στάσης και ψυχαγωγίας, χωρίς αυτό να εμποδίζει την κίνηση. Κύριο ζητούμενο είναι να βρεθούν τρόποι ώστε να εμπλουτιστεί ο χώρος με νέες χρήσεις. Αποτέλεσμα της ώσμωσης της κίνησης, στοάς-περάσματος, είναι ο διάλογος των σύγχρονων μορφών και υλικών με την εμβληματική νεοκλασική μορφή του κτιρίου. Τέλος, η εργασία ολοκληρώνεται με την αξιολόγηση των επιμέρους σταδίων και τελικού σχεδιασμού της, καθώς και με τη διατύπωση ορισμένων σχολίων που προέκυψαν από το σύνολο της διαδικασίας.

00

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία, με τίτλο «Μελέτη για τη σχεδίαση πολυχώρου εστίασης και ψυχαγωγίας εντός της στοάς Αρσακείου», πραγματεύεται το μητροπολιτικό φαινόμενο των διαμπερών στοών της Αθήνας, που βρίσκονται στο εμπορικό τρίγωνό της. Το ενδιαφέρον εστιάζετε στην πορεία της Στοάς Αρσακείου μέσα στο χρόνο, επειδή ακριβώς αποτελεί το παράδειγμα χώρου, που ενώ έσφυζε κάποτε από ζωή, σήμερα έχει παρακμάσει. Η ιστορικότητα και η αύρα που εξέπεμπε η στοά Αρσάκη, σε αντιδιαστολή με την παρακμή στην οποία έχει περιέλθει τις τελευταίες δεκαετίες αποτελούν ικανή και αναγκαία συνθήκη την μελέτη και αξιοποίησή της.

Η εμπειρική παρατήρηση έπαιξε καθοριστικό ρόλο στο να αφουγκραστούμε δια ζώσης τον χώρο και να εμπνευστούμε τόσο για τις χρήσεις, όσο και για την τελική μορφή που θα θέλαμε αυτός να έχει. Εξίσου σημαντικό όμως, ήταν και το υλικό που μελετήσαμε, όπως η ιστορική αναδρομή στο πέρασμα των χρόνων και η έρευνα γύρω από παρόμοιες μελέτες. Επιπροσθέτως παραθέτουμε και σχολιάζονται παραδείγματα αντίστοιχων χρήσεων που έχουν εφαρμοστεί.

Βασική παράμετρος του σχεδιασμού αυτής της μελέτης και ζητούμενο, είναι η δημιουργία νέων χρήσεων εντός της στοάς αλλά και η αλλαγή της εικόνας της. Πάνω σε μια τέτοια γραμμή πλεύσης χρησιμοποιείται ένας προσεγμένος συνδυασμός υλικών και υφών, αλλά και μεθόδων, όπως σκίτσα και προσχέδια για τη δημιουργία της στοάς που αναφέραμε. Προκειμένου να «φτιάξουμε» μια συνθετική ιδέα, μελετήθηκαν όλα τα απαραίτητα δεδομένα από την αναλυτική διαδικασία, για να δημιουργηθεί ένα άρτιο αποτέλεσμα και να παρουσιαστεί μία σύγχρονη εικόνα της στοάς.

Αντλώντας πληροφορίες, λοιπόν, στόχος είναι η επαναλειτουργία της Στοάς Αρσάκη με ζητούμενο το ενδιαφέρον του χρήστη, την ανανέωση της και την αναβάθμιση της ευρύτερης περιοχής. Στόχος είναι η δημιουργία χώρων με προσωπικότητα, ο σχεδιασμός νέων χρήσεων αλλά και η δημιουργία ενός πολυχώρου βασισμένο στις ανάγκες των πολιτών.

01

**ΟΙ ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ ΣΤΟΕΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΚΑΤΑΒΟΛΕΣ**

ΕΙΚΟΝΑ 1 'ΟΨΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΑΠΟ ΨΗΛΑ. ΠΗΓΗ: ΜΝΙΜΕΣΕΛΛΙΝΙΣΜΟΥ.COM

ΕΙΚΟΝΑ 2 Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ ΠΟΖΑΡΕΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΡΥΑΤΙΔΕΣ (ΛΑΪΚΗ ΕΚΔΟΧΗ ΚΛΑΣΙΚΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ) ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΑΣΩΜΑΤΩΝ. ΠΗΓΗ: MNIMESELLINISMOU.COM

Η πόλη της Αθήνας ενσωματώνει διαφόρους αρχιτεκτονικούς ρυθμούς από το νεοκλασικό μέχρι το μοντέρνο. Βρίσκονται συχνά στις ίδιες περιοχές, διότι η Αθηνά δεν χαρακτηρίζεται από ομοιογένεια των αρχιτεκτονικών ρυθμών. Κατά το μεγαλύτερο μέρος του 19ου αιώνα στην Αθήνα κυριάρχησε ο νεοκλασικισμός, καθώς και ορισμένες παρεκκλίσεις του, όπως ο εκλεκτικισμός, ιδιαίτερα στις αρχές του 20ου αιώνα. Τη δεκαετία του 1920 η μοντέρνα αρχιτεκτονική συμπεριλαμβανομένου του Bauhaus και της Art Deco, άρχισε να επηρεάζει μεγάλο μέρος των Ελλήνων αρχιτεκτόνων και κτίρια αυτών. Τόσο δημόσια κτίρια όσο και ιδιωτικά κατασκευάστηκαν σύμφωνα με αυτούς τους ρυθμούς. Τις δεκαετίες του 1950 και 1960 κατά την επέκταση και ανάπτυξη της Αθήνας οι αρχιτέκτονες επηρεάστηκαν από άλλα μοντέρνα κινήματα, όπως το διεθνές στυλ και συνδυάζοντας μοντέρνα και κλασικά στοιχεία χρησιμοποίησαν υλικά όπως το γυαλί, μάρμαρο, αλουμίνιο.

Η σημερινή Αθήνα είναι για τον επισκέπτη της μια πόλη ιδιαίτερη και συναρπαστική στο κέντρο και σε διάφορα άλλα σημεία της, που συναντά κανείς αξιοσημείωτα μνημεία όλων των εποχών της μακραίωνης ιστορίας της.

Ήδη από την Αρχαία Αθήνα οι στοές ήταν ένα σκιερό, κλειστό πέρασμα, ώστε να αποφεύγονται τα καιρικά φαινόμενα αλλά και μέρος κοινωνικοποίησης των πολιτών. Μία από τι γνωστότερες στοές της Αρχαίας Αθήνας ήταν η Στοά του Αττάλου.

Τα πρώτα σύγχρονα «σκεπαστά περάσματα» εμφανίζονται στην Αθήνα τον 19ο αιώνα ακολουθώντας τις αρχιτεκτονικές τάσεις της Ευρώπης και συγκεκριμένα του Παρισιού και του Λονδίνου, για τη δημιουργία αίθριων και ταυτόχρονα κλειστών χώρων με σκοπό την εμπορική εκμετάλλευση τους παράλληλα με την δημιουργία ευκαιριών ψυχαγωγίας.

Το 1883 ολοκληρώνετε η πρώτη στοά των Αθηνών, στην οδό Ερμού 54. Το όνομα της θα είναι προς τιμήν του επιχειρηματία Βασίλη Μελά στον οποίον ανήκε το νεοκλασικό της οδού Ερμού 11 και Βουλής και θα πάρει το όνομα Στοά Μελά.

ΕΙΙΚΟΝΑ 3 Η ΣΤΟΑ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ ΠΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΗΘΗΚΕ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1920-1930, ΒΑΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΟΥΡΕΜΕΝΟΥ ΠΗΓΗ: ATHENSVOICE.GR

Οι πρώτες Παρισινές στοές σύμφωνα με τον Βάλτερ Μπένγιαμιν και στο έργο του «The Arcades Project» δημιουργήθηκαν το 1822 και έπειτα, με σκοπό την συγκέντρωση εμπορευμάτων και όχι σαν απλό πέρασμα από ένα σημείο της πόλης σε ένα άλλο. «Οι στενοί δρόμοι που συναντούσε κανείς γύρω από την Όπερα του Παρισιού και οι κίνδυνοι που αντιμετώπιζε κάποιος εξερχόμενος από αυτήν, λόγω της κυκλοφορίας των αμαξών, αποτέλεσαν την αφορμή το 1821 να γίνουν κατασκευές ώστε να προστατευούνται οι πεζοί και να είναι ευκολότερη η πρόσβαση τους στο Θέατρο της Όπερας. Η ιδέα αυτή έφερε στο προσκήνιο το 1822, την ίδρυση της ομώνυμης στοάς της Όπερας». (παρατίθεται από: J. A. Dulaure, Histoire physique, civile et morale de Paris depuis 1821 jusqu'à nos jours (Paris, 1835), vol. 2, pp.28-29.).

Χαρακτηριστικό των συνθηκών που επικρατούσαν εκείνη την περίοδο στους δρόμους, είναι η αναφορά που κάνει

στην ανάγκη επίλυσης του προβλήματος ασφαλούς κίνησης των πολιτών και των στενών πεζοδρομίων που υπήρχαν. Όπως περιγραφικά αναφέρει: «Μέχρι το 1870 οι άμαξες κυριαρχούσαν στους δρόμους. Τα στενά πεζοδρόμια του Παρισιού καθιστούσαν ευάλωτους τους πεζούς. Αναπόφευκτα η έννοια του περιπάτου συνδέθηκε κατά κύριο λόγο μέσα στις στοές όπου πρόσφεραν προστασία όπου τις απρόσμενες καιρικές συνθήκες και από την κίνηση». Ένας ακόμη λόγος δημιουργίας των στοών ήταν η χρήση σιδήρου στη δόμηση τους. Η εξέλιξη της τεχνολογίας και της καλύτερης εκμετάλλευσης των υλικών από μέταλλο χρησιμοποιήθηκε εξ' ολοκλήρου στην οικοδόμηση των στοών στο Παρίσι, που είχαν έντονες επιρροές από τους ρυθμούς της Ελληνικής αρχιτεκτονικής. Ο Γάλλος αρχιτέκτονας Boetticher αναφέρει: «όσον αφορά την μορφή της τέχνης του νέου αυτού συστήματος, η τυπική αρχή του Ελληνικού ρυθμού πρέπει να επικρατήσει».

ΕΙΚΟΝΑ 4 ΣΤΟΕΣ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ: ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΕ ΟΜΠΡΕΛΕΣ ΣΤΗ ΣΤΟΑ VERO-DODAT. ΔΕΞΙΑ: Η ΣΤΟΑ ΤΗΣ ΌΠΕΡΑΣ, 1822-1823. ΣΤΗ ΜΕΣΗ: Η ΟΡΟΦΗ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ VIVIENNE. ΠΗΓΗ: THE ARCADES PROJECT

Οι στοές του Παρισιού υπήρξαν χώροι διάθεσης εμπορικών αποθεμάτων και αποτέλεσαν κέντρα συναλλαγής εμπορευμάτων πολυτελείας. Χαρακτηριστικό όλων αυτών των στοών ήταν η αρχιτεκτονική επιμέλεια με οροφές από γυαλί και διαδρόμους από μάρμαρο, μιας βιομηχανικής πολυτελείας όπως ονομάστηκε.

Η εμφάνιση των εμπορικών στοών στο Παρίσι θα γίνει ευρέως γνωστή σε ολόκληρη των Ευρώπη και σταδιακά ολοένα και περισσότερες ευρωπαϊκές πόλεις, όπως το Μιλάνο, το Λονδίνο κ.α., θα αρχίσουν να ακολουθούν στην οικοδόμηση εμπορικών στοών. Στις αρχές του 20ου αιώνα όμως, η αίγλη των στοών του Παρισιού αρχίζει να φθίρεται. Ένας από τους λόγους κατά τον Βάλτερ Μπένγιαμιν είναι η αποκατάσταση του φωτισμού στους δρόμους αλλά και η βελτίωση της ποιότητας της κίνησης των πολιτών στα πεζοδρόμια. Όπως εξηγεί: «Οι μεγάλοι μας δρόμοι και τα φαρδιά μας πεζοδρόμια είναι κατάλληλα για την αμέριμη περιπλάνηση κάτι που για τους πατεράδες μας ήταν αδύνατον παρά μόνο τις στοές» (παρατίθεται από: Flâneur Edmond Beaurepaire, Paris d'hier et d'aujourd'hui: La Chronique des rues (Paris, 1900), p. 67.).

Τέλος, αξίζει να αναφερθούμε σε αυτό που ο ίδιος ο Μπενγιαμιν καταλήγει πως οι στοές υπήρξαν τα πρώτα δείγματα μοντέρνας αρχιτεκτονικής που ήταν προσβάσιμα στο ευρύ κοινό, δημόσιοι χώροι μαζικών εμπορευμάτων με δείγματα πρώιμου καπιταλισμού.

ΕΙΚΟΝΑ 5 Η ΓΥΑΛΙΝΗ ΟΡΟΦΗ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΑΡΧΑΙΚΕΙΟΥ. ΠΗΓΗ: ATHENAEUM.INTERCONTINENTAL.COM

Χαρακτηριστικό γνώρισμα των στοών ευρωπαϊκών πόλεων, αποτελούν τα περάσματα μεταξύ δύο δρόμων, που ως επί το πλείστον ήταν γυάλινα σκεπαστά με περίτεχνη διακόσμηση. Σημαντικό δε, για τις στοές αυτές ήταν η εμπορική αξιοποίησή τους και η κινητικότητα που θα προέκυπτε από τις διάφορες χρήσεις τους. Η ποικιλία των καταστημάτων που λειτουργούσαν εντός των στοών, ανεξάρτητα από το μέγεθος τους όπως επίσης τα δρώμενα και κάθε είδους εκδηλώσεις αποτέλεσαν και τον σκοπό δημιουργίας τους.

Μερικοί από τους λόγους για τους οποίους οι αθηναϊκές στοές αποπνέουν μια αίσθηση, ένα άρωμα «παλιάς» Αθήνας, αποτελούν η ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, ο φυσικός φωτισμός τους καθώς και η vintage αισθητική τους. Επιπροσθέτως, συγκροτούν και χώρους για αγορές, ξεκούραση, περιήγηση.

Ωστόσο, οι περισσότερες από τις περίφημες στοές της Αθήνας, που έσφυζαν από ζωή, σήμερα είναι γνωστές μόνο για την αρχιτεκτονική τους, παρά για την εμπορική τους κίνηση. Μόνο η Στοά Σπύρου Μήλιου στο Σύνταγμα, που συνδέει την οδό Αμερικής με την οδό Βουκουρεστίου αποτελεί εξαίρεση, και αυτό διότι στον χώρο βρίσκουμε αρκετά καφέ και ανακαινισμένα καταστήματα επώνυμων οίκων.

Η περίφημη Σχολή Καλών Τεχνών (Ecole des Beaux-Arts) του Παρισιού, έδωσε απόφοιτους που δημιούργησαν στοές με χαρακτήρα. Η Στοά Πραξιτέλους, χρονολογίας 1920, δημιούργημα του Κουρεμένου, μετασχηματίστηκε σε υπαίθριο χώρο ενός μπαρ, με ιδιαίτερη ατμόσφαιρα. Μία ακόμα στοά, μικρή σε μέγεθος αλλά με αριστοκρατικά χαρακτηριστικά με δημιουργό τον Αλέξανδρο Νικολούδη, δείχνει να βρίσκει την θέση που της αρμόζει στην σύγχρονη Αθήνα. Η ποικιλία των στοών που αναφέραμε παραπάνω, είναι χαρακτηριστική και στις Στοές Κοραή, Πεσμαζόγλου και Όπερα. Η πρώτη εξ αυτών χαρακτηρίζεται ως στέκι φοιτητών και δημοσιογράφων με γνώρισμά της τον κινηματογράφο Αστωρ, ενώ οι άλλες προσελκύουν κυρίως λάτρεις της μουσικής, των δίσκων, βινυλίων και ούτω καθεξής.

Με μία εντυπωσιακή γυάλινη οροφή, η Στοά Αρσάκη ξεχωρίζει ανάμεσα στην οδό Πανεπιστημίου και στη Σταδίου και αποτελεί κομμάτι του Αρσακείου Μεγάρου. Χαρακτηριστικό της γνώρισμα αποτελεί ο θόλος της και το αίθριό της και πολλοί την ταυτίζουν με τη Στοά Βιβλίου. Η ιστορική σημασία της είναι σημαντική αν λάβουμε υπόψη μας ότι σε αυτή συστεγάζονται διαφορετικοί θεσμοί και λειτουργίες. Για σειρά ετών, φιλοξενούσε αρκετούς εκδοτικούς οίκους και «φιλολογικές» συναντήσεις, ενώ σήμερα εξυπηρετεί κυρίως ως πέρασμα.

Θα λέγαμε πως η Στοά Αρσάκη είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ίδρυση της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας η οποία αριθμεί σχεδόν δύο αιώνες ζωής (έτος ιδρύσεως 1836), το Θέατρο Τέχνης Καρόλου Κουν αλλά και το Συμβούλιο της Επικρατείας.

02

**ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ &
ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ**

ΕΙΚΟΝΑ 6 – ΤΟ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΚΤΙΡΙΟ – ΜΝΗΜΕΙΟ ΑΡΣΕΑΚΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΠΟΥ ΣΤΕΓΑΖΕΙ ΤΗ ΣΤΟΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ, ΤΗ ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΑΤΕΙΑΣ. ΠΗΓΗ ΕΙΚΟΝΑΣ: DIMORSITANOS - WIKIMEDIA COMMONS

Στην καρδιά του κέντρου της Αθήνας, στο οικοδομικό τετράγωνο που οριοθετείται από τις οδούς Πανεπιστημίου, Σταδίου, Πεσματζόγλου και Αρσάκη, βρίσκεται το ιστορικό συγκρότημα του Αρσακείου Μεγάρου, ένα από τα σημαντικότερα έργα της δημόσιας Αθηναϊκής αρχιτεκτονικής του 19ου αιώνα.

Το συγκρότημα του Νέου Αρσακείου, καταλαμβάνει τη θέση μιας σειράς παλαιότερων κτιρίων του 19ου αιώνα, τα οποία είχαν περιέλθει διαδοχικά στην ιδιοκτησία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας.

ΕΙΚΟΝΑ 7
ΤΟ ΔΕΤΩΜΑ ΠΟΥ ΚΟΣΜΕΙ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΟΥ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ. ΠΗΓΗ: WWW.PAGENEWS.GR

ΕΙΚΟΝΑ 8
ΤΟ ΣΗΜΑ ΤΗΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΚΟΣΜΕΙ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΒΙΒΛΙΟΥ. ΠΗΓΗ: ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

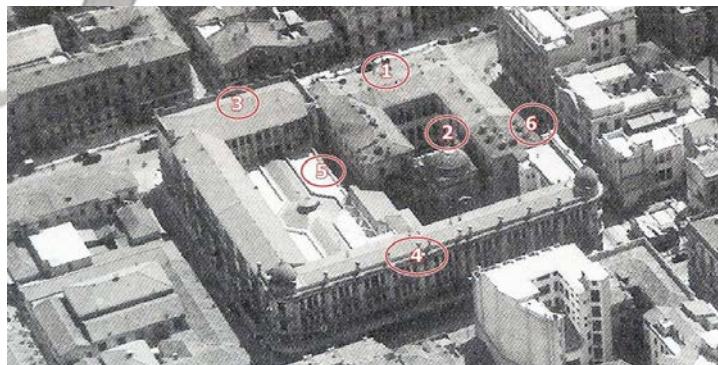
Η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία ιδρύθηκε το 1836, με σκοπό την κάλυψη του κενού στην εκπαιδευτική πραγματικότητα του ελληνικού κράτους και την έλλειψη σχολείων θηλέων. Ιδρυτές της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας υπήρξαν ο Ιωάννης Κοκκώνης, παιδαγωγός, ο Γεώργιος Γεννάδιος, εκπαιδευτικός και συγγραφέας και ο Μιχαήλ Αποστολίδης, θεολόγος και εκπαιδευτικός. Η σκέψη των τριών πρωτοπόρων βρήκε θετική ανταπόκριση επιφανών ανδρών της εποχής.

- Το 1842 πραγματοποιείται η αγορά του οικοπέδου των οδών Πανεπιστημίου – Πεσμαζόγλου από την Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία και το 1846 γίνεται η έναρξη ανέγερσης του Αρσακείου με σχέδια του αρχιτέκτονα Λύσανδρου Καυταντζόγλου ενώ το Διοικητικό Συμβούλιο της Φ.Ε. αναγνωρίζοντας τις δυσκολίες, αναθέτει στον Σταμάτη Κλεάνθη να κάνει κάποιες μεταβολές στο οικοδόμημα για να γίνει περισσότερο λειτουργικό.
- Την απόφασή του να προσφέρει στην ΦΕ μεγάλο χρηματικό ποσό έκανε γνωστή ο Απόστολος Αρσάκης το 1850 για την οικοδόμηση του πρώτου ιδιόκτητου σχολείου της, αλλά και το ποσό που είχαν δαπανήσει για την αγορά τού οικοπέδου και την μέχρι τότε οικοδομή τού σχολείου, το οποίο θα έπαιρνε το όνομα «Αρσάκειον».

ΕΙΚΟΝΑ 9
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ, ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ
ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ 19ΟΥ ΑΙΩΝΑ.
ΠΗΓΗ: EL.WIKIPEDIA.ORG

Ο Απόστολος Αρσάκης (1792-1874) ήταν Έλληνας βλάχικης καταγωγής ευεργέτης και πολιτικός στη Ρουμανία, όπου διετέλεσε και πρωθυπουργός. Ήταν ένας από τους σημαντικότερους ευεργέτες στην Ελλάδα του 19ου αιώνα, ενώ την ίδια στιγμή έγινε μία ηγετική πολιτική προσωπικότητα στη Ρουμανία. Το όνομα του Αρσάκη έγινε ευρέως γνωστό από τις μεγάλες δωρεές για την αποπεράτωση του Μεγάρου της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας αλλά και τη συντήρηση του και είχε αποσπάσει την εκτίμηση όλου του ελληνισμού. Εκτός από αυτές τις δωρεές, μεγάλα ποσά και πολύτιμα αντικείμενα δώρισε ο Αρσάκης και στην εκκλησία του Αρσακείου. Από το 1866 και κάθε χρόνο μέχρι σήμερα, στις εξετάσεις, οι μαθήτριες ψάλλουν τον “Αρσάκειο Ύμνο”, που γράφτηκε και μελοποιήθηκε προς τιμή του.

ΕΙΚΟΝΑ 10 ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΥ ΤΗΣ Φ.Ε., ΜΕΤΑ ΤΟ 1907, ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΣΧΗΜΑ Π: ΤΟ ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ [1], Ο ΤΡΟΥΛΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ [2], Η ΟΙΚΟΔΟΜΗ ΠΟΥ ΚΤΙΣΤΗΚΕ ΣΤΗΝ ΟΙΚΙΑ ΒΑΜΒΑ [3], ΤΟ ΝΕΟ ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ [4], Η ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ [5] ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΚΤΗΡΙΟ ΠΟΥ ΚΤΙΣΤΗΚΕ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ [6]. ΠΗΓΗ: WWW.ARSAKEIO.GR

- Η αγορά της οικίας Βούρου στη γωνία των οδών Σταδίου και Πεσμαζόγλου πραγματοποιείται το 1851, ένα χρόνο μετά την απόφαση του Αρσάκη και το 1855 ολοκληρώνεται η μεταφορά των Αρσακείων Σχολείων στο Αρσάκειο Μέγαρο.
- Με δωρεά της Ελένης Τσοίτσα χτίζεται το Τσοίτσειο Αλληλοδιδασκτικό Σχολείο, στη γωνία των οδών Σταδίου και Αρσάκη, που οικοδομείται το 1867 βάσει σχεδίων του αρχιτέκτονα Λύσανδρου Κανταντζόγλου και έπειτα το έτος 1868 η ΦΕ αγοράζει την οικία Νικηφόρου Βάμβα στη γωνία των οδών Αρσάκη και Πανεπιστημίου. Πλέον ολόκληρο το οικοδομικό τετράγωνο ανήκει στην Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία.
- Το σύνολο αυτών των κτιρίων κατεδαφίστηκε το 1900, προκειμένου να ανεγερθεί κτίσμα σε όλη την επιφάνεια του οικοδομικού τετραγώνου, με εξαίρεση την βορειοανατολική γωνία, όπου υψωνόταν ήδη το

Αρσάκειο Παρθεναγωγείο, ένα σύγχρονο μέγαρο, στη γραμμή των μεγάλης κλίμακας οικοδομών εμπορικής εκμετάλλευσης της εποχής. Η αρχική οικοδομή κτίστηκε από τον μηχανικό Αναστάσιο Θεοφιλά, βάσει σχεδίων του αρχιτέκτονα Κωνσταντίνου Μαρούδη. Τα έργα επεκτάθηκαν προς την πλευρά των οδών Αρσάκη και Πανεπιστημίου και περιέλαβαν και τη στοά που βρισκόταν στην προέκταση της τότε οδού Πινακωτών (σήμερα Χαρ. Τρικούπη), δηλαδή τη γνωστή στοά Αρσακείου. Για την ανέγερση των νέων κτηρίων κατεδαφίστηκε το κτίριο της δωρεάς της Ελένης Τσοίτσα.

- Πίσω από το Αρσάκειο Μέγαρο, εκεί όπου παλαιότερα ήταν οι στάβλοι και ο χώρος στάθμευσης των αμαξών του Αρσακείου, χτίζεται η στοά Ορφέως ή κοινώς Αρσακείου. Ενώνει τους παράλληλους άξονες των οδών Πανεπιστημίου και Σταδίου, ενώ έχει εξόδους τόσο προς την οδό Αρσάκη όσο και προς την οδό Πεσμαζόγλου μέσα από τη στοά του Βιβλίου- σημαντικό πολιτιστικό κέντρο της πόλης που δημιούργησε η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία με πληθώρα εκδοτικών οίκων- και το σημαντικό υπόγειο θέατρο του Καρόλου Κουν.
- Το 1907 ανατέθηκαν στον αρχιτέκτονα Ερνέστο Τσίλλερ τα σχέδια της πλήρης αναμόρφωσης της πρόσοψης των κτηρίων της οδού Σταδίου και την επισκευή των προσθηκών των καταστημάτων.
- Μέχρι το 1925 ολοκληρώνεται το Αρσάκειο Μέγαρο που περιλαμβάνει τα σχολικά κτίρια, ισόγεια καταστήματα, την γυάλινη στέγη, τον τρούλο και έτσι διαμορφώνεται η Στοά Αρσακείου («Στοά Ορφέως»). Επίσης οικοδομείται και το κτίριο της διοίκησης της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, στο τελευταίο ελεύθερο τμήμα του τετραγώνου επί της οδού Πεσμαζόγλου.

- Το μέγαρο αυτό στέγαζε τα Αρσάκεια και Τοσίτσεια Σχολεία μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1930, οπότε και έγινε η μεταφορά τους στο Ψυχικό και την Αχαρνών αντίστοιχα. Η αξιοποίηση ολοκληρώθηκε με την ανέγερση του κινηματοθέατρου “Ορφεύς” στο εσωτερικό της στοάς (1936-1937) και την εγκατάσταση του “Θεάτρου Τέχνης” του Καρόλου Κουν στο υπόγειο. Κατά τα επόμενα χρόνια, το μέγαρο στέγασε το Ειρηνοδικείο, την Εισαγγελία και το Εφετείο Αθηνών. Τα δικαστήρια αποχώρησαν από αυτό τα τέλη της δεκαετίας του 1970.
- Το 1984 αποφασίστηκε η μίσθωση των χώρων του Καυτανζόγλειου Μεγάρου, των υπογείων, του Α’ ορόφου και του Β’ ορόφου του όλου κτιρίου προς το Ελληνικό Δημόσιο για τη στέγαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ). Για τον σκοπό αυτό ανακαινίστηκε όλο το Αρσάκειο Μέγαρο μαζί με τη Στοά Αρσακείου και τα ισόγεια καταστήματα από την ΔΕΠΙΟΣ και μετά από μελέτη του αρχιτέκτονα Καλλιγά. Η μελέτη αυτή και το σύνολο του έργου ολοκληρώθηκε το 1993 και έχει βραβευθεί με το διεθνές βραβείο Eurora Nostra.
- Στο πλαίσιο της αποκατάστασης του Μεγάρου, κατεδαφίστηκε το κινηματοθέατρο και στη θέση του κατασκευάστηκε η Στοά του Βιβλίου, με είσοδο από τη Στοά Αρσακείου και την οδό Πεσμαζόγλου, στο δώμα της οποίας διαμορφώθηκε το αίθριο όπως είναι στη σημερινή του μορφή. Η μοναδική στοά του Βιβλίου που ιδρύεται το 1996 με την υπογραφή του Τσίλλερ που δημιουργήθηκε στη θέση του γκρεμισμένου κινηματοθέατρου «Ορφέας», υπήρξε σε πολλούς Αθηναίους ελπίδα ότι μαζί με την στοά του βιβλίου θα μετατρέπονταν σε πνευματικές κυψέλες της πρωτεύουσας.

ΕΙΚΟΝΑ 11 ΤΟ ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ ΟΠΩΣ ΑΠΟΤΥΠΩΝΕΤΑΙ ΣΕ ΓΚΡΑΒΟΥΡΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ. ΠΗΓΗ: WWW.ARSAKEIO.GR

Σήμερα, το σύνολο των κτιρίων έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα και έτσι καθίστανται σχετικά ανέπαφα από παρεμβάσεις καθώς αυτές προϋποθέτουν την έγκριση του υπουργείου Πολιτισμού αφού αρχιτέκτονες όπως ο Ερνέστος Τσίλλερ, ο Κωνσταντίνος Μαρούδης, ο Ανδρέας Κριεζής και ο Νίκος Δημάδης έχουν συμβάλει στην ανέγερση τους. Το Θέατρο Τέχνης του Καρόλου Κουν, η Στοά Βιβλίου, το Συμβούλιο της Επικρατείας αλλά και το μαρμάρινο αίθριο δείγμα της Αθηναϊκής ιστορίας του χώρου παραμένουν ανέπαφα μέχρι σήμερα.

ΕΙΚΟΝΑ 12 Η ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΗ ΜΕ ΤΗΝ ΓΥΑΛΙΝΗ ΟΡΟΦΗ ΠΗΓΗ: STOABIBLIU.GR

Χτισμένη στα πρότυπα των ευρωπαϊκών στοών με την ιδιαιτερότητα της γυάλινης οροφής που επιτρέπει στο φυσικό φως να διαχέεται στον χώρο η Στοά Αρσάκη ενώνει τις οδούς Πανεπιστημίου και Σταδίου ενώ επικοινωνεί με τη Στοά του Βιβλίου. Στη θέση παλαιότερων κτισμάτων του 19ου αιώνα, όπως το Τσσίτσειο Αλληλοδιδασκτικό σχολείο και το Νηπιαγωγείο των Απόρων, που είχαν κατασκευαστεί σε σχέδια Λύσανδρου Κανταντζόγλου, βρίσκεται η Στοά Αρσάκη. Τα σχέδια του κτιρίου περιελάμβαναν ισόγεια καταστήματα και δύο ορόφους για τα εξωτερικά σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας σε σχέδια του αρχιτέκτονα Κωνσταντίνου Μαρούδη. Τα έργα επεκτάθηκαν προς την πλευρά των οδών Αρσάκη και

Πανεπιστημίου συμπεριλαμβανομένων και τη στοά που βρισκόταν στην προέκτασή της τότε οδού Πινακωτών, σήμερα Χαριλάου Τρικούπη.

Η στοά Αρσακείου εντυπωσιάζει με τη γυάλινη οροφή της στο κέντρο της οποίας διαμορφώνεται γυάλινος θόλος. Η γυάλινη οροφή της στοάς παραπέμπει στα ευρωπαϊκά πρότυπα των 'galleries' ενώ στο κέντρο διαγράφεται η οκταγωνικής κάτοψης πλατεία.

Το 1907 ο αρχιτέκτονας Τσίλλερ ανέλαβε την πλήρη αναμόρφωση της πρόσοψης σε ρυθμό «colossal» και την επισκευή των προσθηκών των καταστημάτων. Η λιτή νεοκλασική αισθητική θα εμπλουτιστεί τώρα με επιβλητικά νεομπαρόκ στοιχεία, όπως τους πυργοειδείς τρούλους που προσθέτει στις ελεύθερες γωνίες του συγκροτήματος.

Το μέγαρο του Αρσακείου είναι ένα δώροφο κτίριο με πλάγιες πτέρυγες που περιβάλλουν εσωτερικές αυλές, ενώ στην πρόσοψη, το μαρμάρινο πλαίσιο της εισόδου με τους δωρικούς κίονες, οι ιωνικοί ημικίονες στα παράθυρα και οι αετωματικές απολήξεις αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα του ελληνικού κλασικισμού. Πάνω από την κεντρική είσοδο δεσπόζει η προτομή της Αθηνάς, έργο του διακεκριμένου γλύπτη του 19ου αι. Λεωνίδα Δρόση, ο οποίος φιλοτέχνησε μεταξύ άλλων και τα αγάλματα του Σωκράτη και Πλάτωνα στα προπύλαια της Ακαδημίας. Εξίσου επιβλητικοί με την πρόσοψη, οι εσωτερικοί χώροι του μεγάρου διαμορφώνονται από μεγάλες αίθουσες με διακοσμημένες οροφές και μαρμάρινα κλιμακοστάσια, που δίνουν και το αισθητικό μέτρο της εποχής. (παρατίθεται από: stoabibliu.gr)

ΕΙΚΟΝΑ 13 Η ΠΑΛΙΑ ΒΙΤΡΙΝΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ «ΚΟΚΚΩΝΗΣ».
ΠΗΓΗ: WWW.EPIXEIRO.GR

Κοκκώνης – Σημαιές

Η εταιρεία «ΗΛΙΑΣ ΚΟΚΚΩΝΗΣ» ιδρύθηκε το 1897 στην Σμύρνη της Μικράς Ασίας από τον Ηλία Κοκκώνη. Η εταιρία αρχικά είχε σκοπό την κατασκευή και το εμπόριο ομπρελών. Λόγω των ραπτομηχανών που είχε η εταιρεία στην διάθεσή της και με αφορμή την απελευθέρωση της Σμύρνης, ξεκίνησε η παραγωγή Ελληνικών σημαιών. Η εταιρεία διατήρησε τις δραστηριότητές της μέχρι και τις τελευταίες ημέρες του Ελληνισμού στη Σμύρνη. Μετά το διωγμό των Ελλήνων από την Μικρά Ασία, ο Ηλίας Κοκκώνης ξαναστήνει την εταιρεία στην Αθήνα αρχικά στην οδό Σταδίου και από το 1929 στη Στοά Αρσακείου. Πρόκειται για ένα από τα πρώτα καταστήματα της στοάς, καθώς άνοιξε τις πόρτες του σχεδόν με την κατασκευή του κτιρίου. Στην αρχή η παραγωγή βρίσκεται στον ίδιο χώρο στο πατάρι και μεταξύ των υπαλλήλων υπάρχουν και κάποιοι συνεργάτες που διασώθηκαν από την καταστροφή. Σε διάστημα 90 χρόνων που υπήρξε το κατάστημα

στην στοά, “έζησε” τις δόξες του Αρσακείου και την κοσμοσυρροή μέχρι την παρακμή, την εγκατάλειψη και την ερήμωση των υπολοίπων καταστημάτων που έκλειναν το ένα μετά το άλλο. Το κατάστημα με τις σημαίες που δέσποζε στο κεντρικότερο σημείο απέναντι από το καφέ «Ορφέας», μεταφέρθηκε παράδιπλα σε μικρότερο σε μία προσπάθεια των ιδιοκτητών να μειώσουν τα λειτουργικά τους έξοδα ώσπου τον Δεκέμβριο του 2019 μεταφέρθηκε οριστικά στη Στοά Νικολούδη.

Εκδοτικός οίκος Π.Ν. Σάκκουλας

Ο εκδοτικός οίκος Π.Ν. Σάκκουλας δραστηριοποιείται στις εκδόσεις νομικών βιβλίων. Στις αρχές του '50 ανοίγει το πρώτο του κατάστημα στην οδό ακαδημίας. Το 1994 μετά την ανακαίνιση από την ΔΕΠΟΣ εγκαινιάζει το δεύτερο κατάστημα, εντός της στοάς Αρσακείου. Η παρουσία του εντός της στοάς έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ‘εικόνα’ της στοάς. Δέσποζε σε ένα από τα τέσσερα κεντρικότερα καταστήματα της στοάς και “συνέδεε” την κουλτούρα της Στοάς Βιβλίου με της Στοάς Αρσάκη. Το 2020 αποχώρησε από το Αρσάκειο Μέγαρο, ενώ είναι ένα από τα τελευταία καταστήματα που έφυγαν από την στοά. Από τότε διατηρεί συνολικά τρία καταστήματα όλα στο κέντρο της Αθήνας.

Μουσικός Οίκος Γαϊτάνος

Ο Μουσικός και Εκδοτικός Οίκος "Γαϊτάνου" ιδρύθηκε το 1916 από τον Στέφανο Γαϊτάνο με το πρώτο κατάστημα στην οδό Πανεπιστημίου. Αργότερα, το 1926 ο οίκος μεταφέρεται στην Στοά Αρσακείου και το 1990 η επιχείρηση αγοράζεται από την Ηλέκτρα Κοκονέτση που ανακαινίζει το κατάστημα της Στοάς Αρσακείου δίνοντας του μια σύγχρονη μορφή. Το εμβληματικό κατάστημα που λειτουργούσε αδιάκοπα για 85 χρόνια μεταφέρθηκε το 2011 εκτός στοάς στην οδό Χαριλάου Τρικούπη.

Δερμάτινα Είδη ΜΕΤΑΞΑ

Η εταιρεία δερμάτινων ειδών «ΜΕΤΑΞΑ» ιδρύθηκε το 1948 ανοίγοντας το πρώτο κατάστημα χονδρικής πώλησης και παραγωγής στο Παγκράτι. Το 1982 η επιχείρηση επεκτείνεται και στο λιανικό εμπόριο με τρία καταστήματα ένα εκ των οποίων εντός της στοάς. Με την απευθείας διάθεση των δημιουργιών της, αλλά και προϊόντων επωνύμων οίκων του εξωτερικού τα δερμάτινα είδη της εταιρείας έγιναν σήμα κατατεθέν της στοάς για περισσότερες από δύο δεκαετίες. Το 2012 λόγω της μειωμένης ζήτησης αλλά και της οικονομικής κρίσης το κατάστημα γίνεται ακόμη ένα από εκείνα που κλείνουν.

Καφέ «Ορφέας»

Το καφέ «Ορφέας» από το 1926 υπήρξε στέκι για μουσικούς και λογοτέχνες. Πήρε το όνομα του από το κατεδαφισμένο ομώνυμο κινηματοθέατρο που αναπτυσσόταν στον χώρο που βρίσκεται σήμερα η στοά του βιβλίου. Ο «Ορφέας» κρατούσε ζωντανή την ιστορική στοά, όντας από τα τελευταία ανοιχτά καταστήματα

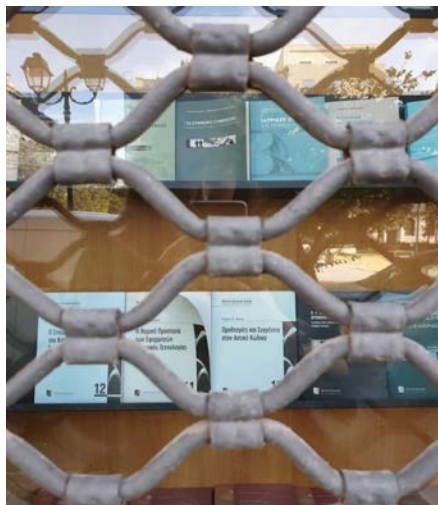
στον χώρο, ώσπου το 2016 με την σταδιακή παρακμή του έκλεισε οριστικά.

Θέατρο Τέχνης Καρόλου Κουν

Ο Κάρολος Κουν ιδρύει το 1942 το Θέατρο Τέχνης και έως το 1954 περιπλανήθηκε σε διάφορες φιλικές στέγες ώσπου πια να στεγαστεί μόνιμα στο κυκλικό θέατρο του «Ορφέα». Η ανάγκη για μία δεύτερη σκηνή στην Αθήνα, οδηγεί το Θέατρο Τέχνης στη δημιουργία της Λαϊκής σκηνής στο θέατρο «Βεάκη», όπου λειτουργεί για μια δεκαετία από το 1975. Το 1985 η Πολιτεία, θέλοντας να τιμήσει τον Κάρολο Κουν, βοήθησε στη δημιουργία μιας δεύτερης μόνιμης σκηνής υπό την επωνυμία «ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ-ΚΑΡΟΛΟΣ ΚΟΥΝ» στην Πλάκα. Χάρη σ' εκείνον το ελληνικό κοινό γνώρισε τους μεγάλους ξένους και σύγχρονους συγγραφείς ενώ το πρώτο του θέατρο στο υπόγειο της στοάς, υπήρξε ένα από τα σπουδαιότερα θέατρα της πόλης από την δεκαετία του '60, ενώ για την στοά Αρσάκη αλλά και την στοά του βιβλίου ένας σημαντικός πόλος έλξης επισκεπτών.

ΕΙΚΟΝΑ 14 ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΦΕ «ΟΡΦΕΑΣ» ΠΟΥ ΔΕΣΠΟΖΕ ΣΤΗ ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΗ. ΠΗΓΗ: WWW.TOVIMA.GR

ΕΙΚΟΝΑ 15 ΚΑΤΕΒΑΣΜΕΝΑ ΡΟΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΣΤΟΑ ΠΗΓΗ: ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Κάποτε τα ρολά των καταστημάτων της στοάς Αρσακείου ανέβαιναν από το πρωί και κατέβαιναν αργά το βράδυ, οι βιτρίνες τους ήταν γεμάτες χρώματα, λάμψη και μουσική. Ενώ τα μαγαζιά γεμάτα κόσμο, πελάτες, τουρίστες, απλούς περαστικούς, φοιτητές σε μόνιμη βάση. Οι κάτοικοι των Αθηνών έκαναν μια βόλτα για τα ψώνια τους, ή μια στάση για να πιούν καφέ και να απολαύσουν ένα από τα δεκάδες πολιτιστικά δρώμενα που έδιναν ακόμη μεγαλύτερη ζωή στον χώρο. Για δεκαετίες ολόκληρες, πληθώρα καταστημάτων λειτουργούσε εντός της στοάς. Χαρακτηριστικές ήταν οι βιτρίνες στολισμένες με τσάντες, σουβενίρ, μουσικά όργανα, κοσμήματα, παπούτσια και κατά κύριο λόγο βιβλία. Οι παραστάσεις του θεάτρου τέχνης προκαλούσαν κινητικότητα για τους φίλους της τέχνης.

Αν κάνουμε μια βίαιη μετάβαση στο σήμερα, όλα τα καταστήματα έχουν κλείσει, τα ρολά είναι κατεβασμένα, οι βιτρίνες είναι άδειες χωρίς την λάμψη και το χρώμα που είχαν και οι περαστικοί λιγοστοί.

Όταν ακόμα επικρατούσε οικονομική ευημερία, ορισμένοι επιχειρηματίες έμοιαζε να μην οδηγούνται στις πιο σωστές αποφάσεις για τις επιχειρήσεις τους. Η οικονομική κρίση έπληξε τους πολίτες και τους επιχειρηματίες έτσι η αντίστροφη μέτρηση είχε αρχίσει με την πρώτη και μεγαλύτερη αιτία της παρακμάζουσας στοάς. Όπως επισημαίνει ο, πρόεδρος της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας στην οποία ανήκει η Στοά Αρσάκη και η Στοά του Βιβλίου, καθηγητής κ. Γιώργος Μπαμπινιώτης «δύο είναι οι λόγοι στους οποίους οφείλεται η κατάσταση αυτή: Ο ένας είναι η γενική κατάσταση, η κρίση που μαστίζει τη χώρα και το κέντρο της πόλης...». «Η ερήμωση των δύο στοών αποτελεί συνέπεια της οικονομικής κρίσης», εξηγεί ο Παντελής Δαρεμάς, υπάλληλος επί μία δεκαετία στο κατάστημα «Κοκκώνης» με τις σημαίες. «Οι ιδιοκτήτες των μαγαζιών άρχισαν να δυσκολεύονται να καλύψουν τα λειτουργικά έξοδά τους κι έτσι, αρκετά έκλεισαν, ενώ κάποια μεταφέρθηκαν σε άλλα σημεία της πόλης». Ένας ακόμα ανασταλτικός παράγοντας για την διακοπή λειτουργίας αυτών των καταστημάτων ήταν και τα υψηλά ενοίκια.

ΕΙΚΟΝΑ 16 ΚΛΕΙΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΠΗΓΗ: ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Ξενοίκιαστα καταστήματα υπάρχουν αρκετά και στη Στοά του Βιβλίου η πορεία της οποίας είναι συνυφασμένη με την πρωτοφανή κρίση που διέρχεται το βιβλίο και κατ' επέκταση τα βιβλιοπωλεία και οι εκδοτικοί οίκοι. Λιγότεροι εκδοτικοί οίκοι που στεγάζονται, ελάχιστες οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, ενώ οι παρουσιάσεις βιβλίων πραγματοποιούνται σε άλλες αίθουσες πολιτισμού της πόλης.

Η μορφή που έπαιρνε με τα χρόνια το κέντρο της Αθήνας και δη της περιοχής αυτής αποτέλεσε άλλο ένα

ζήτημα για την πορεία της στοάς. Η μεγάλη αύξηση της εγκληματικότητας και η εμφανής διακίνηση ναρκωτικών επηρέασαν αρνητικά την λειτουργία της στοάς. Ας μην ξεχνάμε και τις πολλές διαδηλώσεις που πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια στην περιοχή και περνούν έξω από τη στοά τακτικά, αν και δεν δημιούργησαν φθορές στον χώρο, είχαν ωστόσο αρνητικό αντίκτυπο στην κινητικότητα της στοάς και του αισθήματος φόβου των θαμώνων.

Η Στοά Αρσάκη δεν αποτελεί μία τυχαία στοά. Δεν μπορεί ο οποιοσδήποτε να μισθώσει ένα κατάστημα της. Είναι πάντα μία στοά με ποιοτικά χαρακτηριστικά, ποιοτικά προϊόντα και καλλιεργημένους επισκέπτες-πελάτες που δίνουν σημασία στην κουλτούρα μέσα στην καθημερινότητά τους. Η Στοά Αρσάκη έχει ερημώσει, κάτι που δεν έγινε από τη μία μέρα στην άλλη. Τα σημάδια της κρίσης είναι εμφανή, αρκετοί εκδότες την εγκατέλειψαν, η κίνηση έχει μειωθεί αισθητά ενώ τη ζωντάνια του χώρου διατηρεί κυρίως το θρυλικό Θέατρο Τέχνης στο υπόγειο της στοάς. Η επιθυμία των καταστηματάρχων, των κατοίκων της περιοχής, αλλά και όσων Αθηναίων συχνάζουν εκεί, είναι η αναμόρφωση των στοών, το άνοιγμα καινούριων μαγαζιών και αιθουσών πολιτισμού, με προσεγμένη εικόνα ώστε να αποτελέσουν εκ νέου ελκυστικό μέρος συνάντησης για όλους,. Εκτός των άλλων, οι συγκεκριμένες στοές είναι από τις πιο όμορφες και ιστορικές της Αθήνας και βρίσκονται σε πολύ κεντρικό σημείο, έχοντας σήμερα δυστυχώς ένα αποκαρδιωτικό θέαμα για τους κατοίκους και τους ξένους επισκέπτες που την αντικρίζουν.

Οι Αθηναίοι πολίτες πήγαιναν στη στοά είτε για να κάνουν μια στάση για να ψωνίσουν στα δεκάδες καταστήματα της ή για να καθίσουν σε ένα από τα τραπεζάκια του ατμοσφαιρικού «Ορφέα» που έσφυζε από ζωή και να ρεμβάσουν τον εμβληματικό γυάλινο θόλο της στοάς και να παρακολουθήσουν ένα από τα δεκάδες πολιτιστικά δρώμενα που έδιναν ακόμη μεγαλύτερη ζωή στον χώρο. Όλα τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά μαγαζιά της στοάς ανήκουν πια στο παρελθόν με τις ξεχασμένες πινακίδες μερικών εξ αυτών να θυμίζουν, διασχίζοντας την, τις παλιές – γεμάτες ζωή – εποχές της.

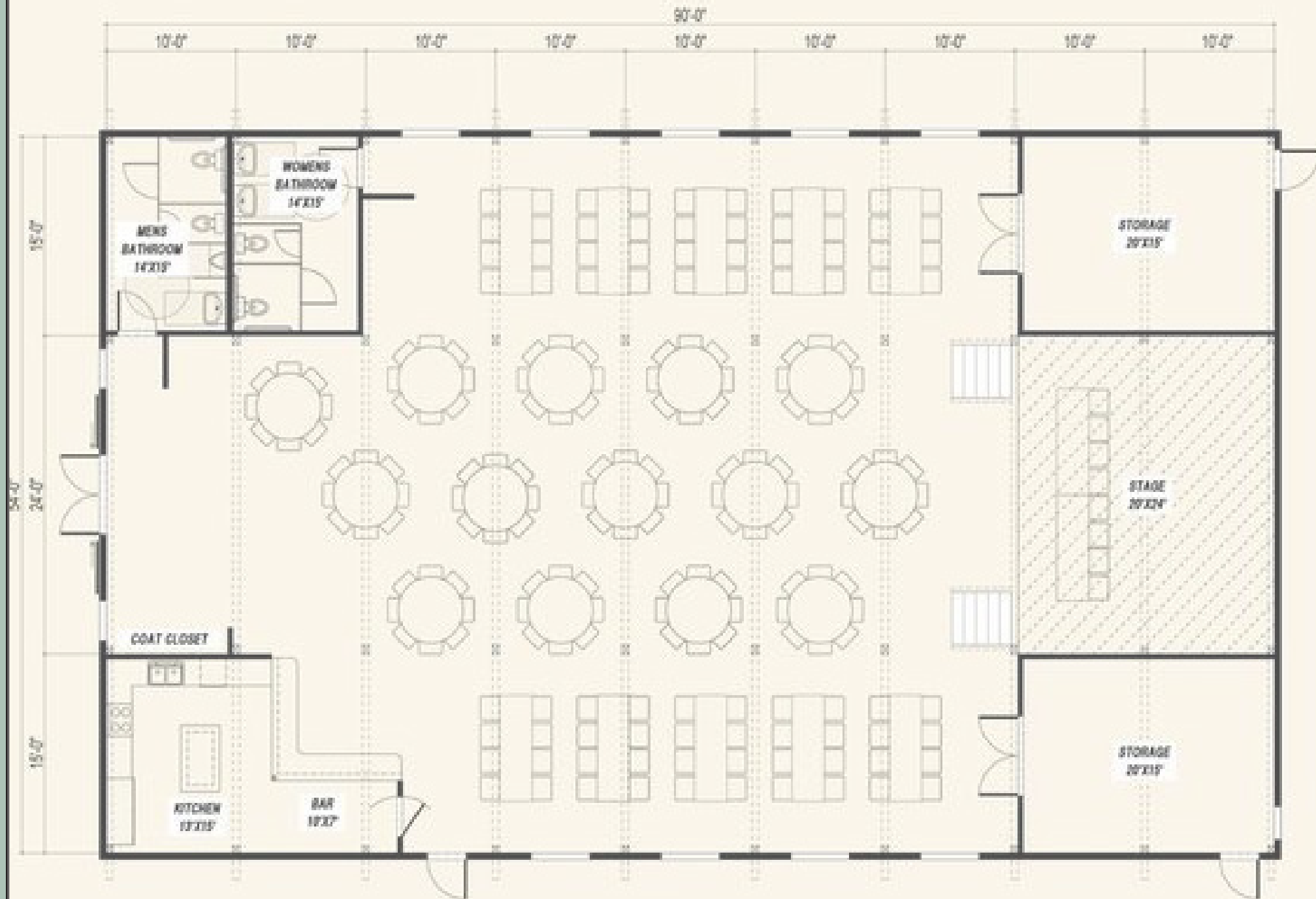
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Πίσω από τα κατεβασμένα ρολά, της κοινωνικής αποδιάρθρωσης και της πολιτικής πώλωσης, με ανάλογες περιόδους του παρελθόντος, είναι αναπόφευκτος. Η στοά, απευθυνόταν σε μια μεσαία αστική τάξη που αποδεκατίστηκε και πλήρωσε το βαρύτερο τίμημα τα προηγούμενα χρόνια της κρίσης. Δεν είναι τυχαίο που τέτοια σημεία της πόλης, όπως η στοά, υπήρξαν πιο ευάλωτα απέναντι στην κρίση που ερήμωσε όλο το εμπορικό κέντρο της Αθήνας.

03

**ΧΩΡΟΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ,
ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΨΥΧΗΣ**

ΕΙΚΟΝΑ 17 ΚΑΤΩΦΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΥ ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

Οι χώροι ψυχαγωγίας και μαζικής εστίασης περιλαμβάνουν όλους εκείνους τους χώρους στους οποίους παρασκευάζονται και προσφέρονται φαγητό ή ποτό. Οι επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες αναψυχής με συνοδεία κάθε είδους ποτού ή τροφίμων προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε καθήμενους πελάτες ή περαστικούς ή διανέμουν τα προϊόντα τους εκτός της επιχείρησής τους. Οι επιχειρήσεις μαζικής εστίασης και αναψυχής περιλαμβάνουν είτε στεγασμένους είτε υπαίθριους χώρους εκδηλώσεων όπως κέντρα διασκέδασης, καφέ, bar, κυλικεία, εστιατόρια, ζαχαροπλαστεία κ.α.

Η κατηγοριοποίηση των χώρων αυτών γίνεται με γνώμονα τις δραστηριότητες που τις διέπουν και χωρίζονται στις :

1. Επιχειρήσεις μαζικής εστίασης και διάθεσης πρόχειρου γεύματος
2. Επιχειρήσεις μαζικής εστίασης παρασκευής και προσφοράς πλήρους γεύματος
3. Επιχειρήσεις παρασκευής ή και προσφοράς τροφίμων και ποτών σε κινητούς ή προσωρινούς χώρους.

Όλες οι επιχειρήσεις των κατηγοριών της μαζικής εστίασης και των χώρων αναψυχής πρέπει να διαθέτουν τους παρακάτω χώρους:

- Αίθουσα πελατών. Οι επιχειρήσεις μαζικής εστίασης και χώρων αναψυχής που διαθέτουν αίθουσα πελατών ή και υπαίθριο χώρο για εξυπηρέτηση καθημένων ή όρθιων πελατών. Η δυναμικότητά τους σε εξυπηρετούμενα άτομα προκύπτει από τη διαίρεση του εμβαδού του καθαρού χώρου δια του 1,20 τ.μ. Ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων ατόμων καθορίζει τη δυναμικότητα της επιχείρησης
- Χώρο ανάλογης παραλαβής και αποθήκευσης πρώτων υλών
- Χώρο πλύσεως σκευών
- Χώρος επεξεργασίας, μεριδοποίησης και διατήρησης
- Χώρος αποθήκης (παρατίθεται από: www.opengov.gr)

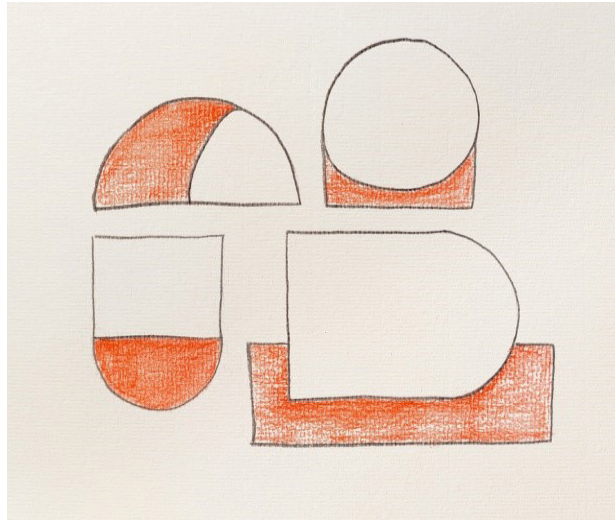

ΕΙΚΟΝΑ 18 Η ΠΡΟΣΟΨΗ ΤΟΥ BANACADO CAFÉ, ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ – ΣΟΥΗΔΙΑ. ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

Η πρώτη μορφή καταστήματος που σέρβιρε καφέ στην Ελλάδα ήταν το καφενείο. Τα πρώτα καφενεία εντοπίζονται στην Ελλάδα ήδη από τα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας. Παρόλα τα χρόνια που θα περάσουν, τα καφενεία δε θα εξελιχθούν ιδιαίτερα, καθώς θα παραμείνουν μέρη απλοϊκά, τα οποία συγκεντρώνουν σχεδόν αποκλειστικά άνδρες, χωρίς να έχουν εκσυγχρονιστική διάθεση. Καθώς τα παραδοσιακά καφενεία δεν συγκέντρωναν γυναίκες, αλλά ούτε και τους Έλληνες των πιο εύρωστων οικονομικά τάξεων, από τα τέλη του 19ου αιώνα αρχίζουν να εμφανίζονται πολυτελέστερα καφενεία, με πιο ευρωπαϊκό προσανατολισμό. Τα καφενεία αυτά της αστικής τάξης, ουσιαστικά συμβάλλουν για την περαιτέρω ανάπτυξη του καφέ στην Ελλάδα και κατά την δεκαετία του '60 θα εξελιχθούν στις καφετέριες.

Στο σήμερα, θα λέγαμε πως υπάρχει πληθώρα καφέ, άλλοτε επιτηδευμένων και άλλοτε παρωχημένων. Ωστόσο υπάρχουν καφέ με ιδιαίζουσα αρχιτεκτονική, σημασία και σημειολογία που δεν μπορούμε να παραβλέψουμε. Παραδείγματα τέτοιον καφέ θα μπορούσαν να είναι το TIL στο Χονγκ Κονγκ και το Protagonist στη Μελβούρνη.

ΕΙΚΟΝΑ 19 ΒΑΣΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ TODAY IS LONG CAFE. ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

Το καφέ ονομάζεται “Today Is Long” (TIL) και ο σχεδιασμός του είναι εμπνευσμένος από το χρυσό ηλιοβασιλέμα της Αυστραλίας. Το ζεστό πορτοκαλί έγινε το βασικό χρώμα του καφέ, επηρεασμένο από το μεγάλο βράχο από ψαμίτη- Uluru ,στο νότιο τμήμα της Βόρειας Επικράτειας της Αυστραλίας. Η υφή του βράχου ενέπνευσε την εισαγωγή των κεραμικών πλακιδίων που βρίσκονται στο κάτω μέρος της πρόσοψης.

Το ημισφαίριο του ηλιοβασιλέματος έχει εφαρμοστεί με διάφορους τρόπους στην πρόσοψη. Αυτό βοήθησε στη διαμόρφωση μιας πρόσοψης με ισχυρή γεωμετρική εικόνα που το ξεχωρίζει από τον περιβάλλοντα χώρο που απαρτίζεται κυρίως από παλιά κτίρια. Ένα από τα ημισφαίρια έγινε αψίδα στην είσοδο που σχημάτισε μια μικρή σήραγγα για να μεταφέρει τους πελάτες από τον πολυτάραχο εξωτερικό χώρο στο Sai Ying Pun, στο ήσυχο και άνετο εσωτερικό χώρο του καφέ. Το δεύτερο από τα τρία συνολικά ημισφαίρια σχηματίζει μια εσοχή στον τοίχο για τον χώρο του take away. Το τελευταίο ημισφαίριο περιστράφηκε προς τα πλάγια και σχημάτισε το μεγαλύτερο παράθυρο για να φέρει όσο το δυνατόν περισσότερο φυσικό φως στο εσωτερικό. Εκτός από την πρόσοψη, υπήρχε ένας πλήρης κύκλος στο εσωτερικό που σχηματίζει την πλάτη για το καθιστικό. Στην Αυστραλία υπάρχει πάντα αφθονία ηλιακού φωτός, επομένως έχει χρησιμοποιηθεί κυρίως λευκό χρώμα μαζί με τα μεγάλα παράθυρα που ενισχύουν την φωτεινή και την εύαερη ατμόσφαιρα. Χώροι κάτω από το τόξο της εισόδου, στο καθιστικό και στον εναέριο εσωτερικό χώρο έχουν δεσμευτεί για φυτεύσεις, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα καταπράσινο, με πλούσια βλάστηση φυσικό περιβάλλον.

ΕΙΚΟΝΑ 20 Η ΠΡΟΣΟΨΗ ΤΟΥ TODAY IS LONG CAFE. ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

ΕΙΚΟΝΑ 21 TODAY IS LONG CAFE. ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

Το Sai Ying Pun, δεδομένης της εγγύτητάς του με το Πανεπιστήμιο του Χονγκ Κονγκ, είναι γνωστό για την πολυπολιτισμικότητα του τα τελευταία χρόνια. Η ιδέα του καφέ ως ένας κοινωνικός κόμβος εκφράζεται από τη διάταξη των καθισμάτων. Τα καθίσματα - πάγκοι έχουν τοποθετηθεί σε μια τριγωνική γωνία του καταστήματος με τις δύο σειρές να βλέπουν η μία την άλλη. Με τους πάγκους εργασίας τοποθετημένους κατά μήκος του καφέ η διάταξη ενισχύει την αλληλεπίδραση. Τέλος, ένα λεπτό τραπέζι μπαρ έχει επίσης σχεδιαστεί στην πρόσοψη για τους πελάτες, για να απολαύσουν τον καφέ τους στον εξωτερικό χώρο και παράλληλα να έχουν θέα το εσωτερικό της καφετέριας.

ΕΙΚΟΝΑ 22 THE PROTAGONIST CAFÉ & BAR / CUMULUS STUDIO. ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

Το Protagonist σχεδιάστηκε από το Cumulus Studio, βρίσκεται στον ιστορικό χώρο των τεχνών στο St Kilda Rd, στη Μελβούρνη της Αυστραλίας, δίπλα στην Εθνική Πινακοθήκη της Βικτώριας και το Κρατικό Θέατρο.

Ο σκοπός σχεδιασμού του καφέ Protagonist ήταν να αποκτήσει τη δική του μοναδική ταυτότητα και να δημιουργηθεί μια αρμονική σχέση μεταξύ του καφέ και του Arts Center Melbourne's Theaters Building. Το προαύλιο στο οποίο βρίσκεται το Canto είναι ένα βασικό σημείο της εισόδου για τους επισκέπτες, οπότε ήταν σημαντική η ανάγκη να έχει η καφετέρια τη δική της ταυτότητα και να μην ανταγωνίζεται, να αμφισβητεί ή να εμποδίζει τη θέα στο κτίριο Theaters.

Το Cumulus Studio χρησιμοποίησε το θέατρο ως έμπνευση και με τις θεατρικές κουρτίνες να απεικονίζουν το πλέγμα Bronze που περιβάλλει πλήρως το καφέ. Οι "κουρτίνες" ανυψώνονται κατά τις ώρες λειτουργίας του καφέ

ΕΙΚΟΝΑ 23 ΤΟ PROTAGONIST CAFE & BAR ΤΗ ΝΥΧΤΑ ΜΕ ΚΑΤΕΒΑΣΜΕΝΟ ΤΟ ΠΛΕΓΜΑ. ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

χρησιμοποιώντας ένα σύστημα καλωδίων που υπάρχουν κάτω από το κουβούκλιο και στη συνέχεια χαμηλώνουν όταν το καφέ κλείνει τη νύχτα.. Το χρώμα του πλέγματος είναι μια άμεση αναφορά στον πύργο Arts Center Melbourne.

Το πλέγμα όχι μόνο παρέχει ένα τολμηρό και εντυπωσιακό περιβάλλον για το καφέ, αλλά είναι πολύ-λειτουργικό, σχηματίζοντας μια οθόνη τη νύχτα στην οποία οι εικόνες μπορούν να προβάλλονται για επερχόμενες εκδηλώσεις. Κάτω από την κουρτίνα- πλέγμα βρίσκεται ένας ανοξείδωτος πάγκος, που αντικατοπτρίζει το πεζοδρόμιο και έτσι μειώνει το οπτικό αντίκτυπο αυτής της νέας προσθήκης στον περίβολο χώρο.

Ο σύγχρονος, λειτουργικός σχεδιασμός και το λαμπερό χάλκινο εξωτερικό του Protagonist κάνουν μια μεγάλη δήλωση ανάμεσα στα ιστορικά και εντυπωσιακά κτίρια του St Kilda Road.

ΕΙΚΟΝΑ 24 Η ΠΡΟΣΩΨΗ ΤΟΥ JEUNE ET JOLIE RESTAURANT. ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

Η έννοια του Εστιατορίου

Εστιατόριο από πλευράς χώρου, είναι η αίθουσα εκείνη μέσα στην οποία, μπορούν να φάνε άτομα ελεύθερα και χωρίς κανένα περιορισμό, αλλά πάντοτε σύμφωνα με ορισμένους υγειονομικούς, αγορανομικούς και νομοθετικούς κανόνες.

Διακρίσεις Εστιατορίων

Τα εστιατόρια, ως επιχειρησιακές μονάδες, τα διακρίνουμε παρακάτω σε δύο βασικές κατηγορίες:

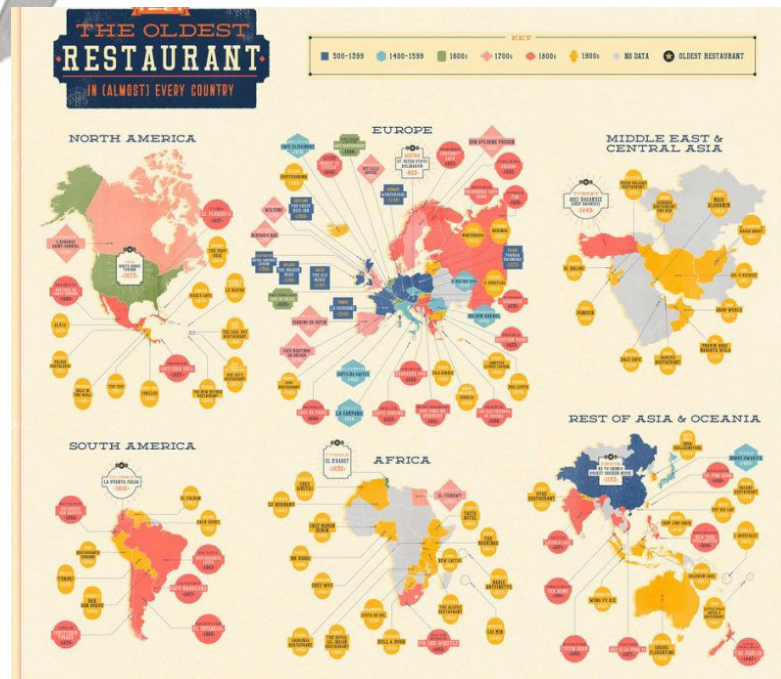
- Τα εστιατόρια που λειτουργούν σαν αυτοτελείς, αυτόνομες, ανεξάρτητες επιχειρήσεις.
- Τα εστιατόρια που αποτελούν κλάδους εκμετάλλευσης μιας ξενοδοχειακής μονάδας.

Εστιατόριο από πλευράς χώρου, είναι η αίθουσα εκείνη μέσα στην οποία, μπορούν να φάνε άτομα ελεύθερα και χωρίς κανένα περιορισμό, αλλά πάντοτε σύμφωνα με ορισμένους υγειονομικούς, αγορανομικούς και νομοθετικούς κανόνες.

Διακρίσεις Εστιατορίων

Τα εστιατόρια, ως επιχειρησιακές μονάδες, τα διακρίνουμε παρακάτω σε δύο βασικές κατηγορίες:

- Τα εστιατόρια που λειτουργούν σαν αυτοτελείς, αυτόνομες, ανεξάρτητες επιχειρήσεις.
- Τα εστιατόρια που αποτελούν κλάδους εκμετάλλευσης μιας ξενοδοχειακής μονάδας.

ΕΙΚΟΝΑ 25 Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ NETCREDIT ΕΧΕΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΚΑΙ ΕΧΕΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗ ΔΕΙΧΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΧΩΡΑ. ΠΗΓΗ: WWW.NETCREDIT.COM

Τα πρώτα εστιατόρια εμφανίστηκαν τον 11ο αιώνα στην Κίνα, ενώ περίπου την ίδια περίοδο έκαναν την εμφάνισή τους και στον Ισλαμικό κόσμο.

Στην Ευρώπη πανδοχεία και ταβέρνες υπήρχαν από την αρχαιότητα, απευθύνονταν όμως κυρίως σε ταξιδιώτες και όχι στους μόνιμους κατοίκους της περιοχής. Τα πρώτα εστιατόρια δημιουργήθηκαν τον 18ο αιώνα. Πολλά από τα εστιατόρια που πρωταγωνιστούν στον χάρτη έχουν καταφέρει να γράψουν ιστορία χρόνων. Το παλαιότερο εστιατόριο, το St. Peter Stifts Kulinarium στην Αυστρία, χρονολογείται από το 803 μ.Χ.

Η Ευρώπη κυριαρχεί στη λίστα των δέκα παλαιότερων εστιατορίων παγκοσμίως. Το El M'Rabet είναι το παλαιότερο εστιατόριο της Αφρικής και ιδρύθηκε το 1630 στην Τυνησία. Στην Κολομβία συναντά κανείς το La Puerta Falsa, το παλαιότερο εστιατόριο της Νότιας Αμερικής. Το 1153, ιδρύθηκε το παλαιότερο εστιατόριο της Κίνας.

Για την Ελλάδα, το παλαιότερο εστιατόριο, λέγεται πως είναι η ταβέρνα, που ονομάζεται «Ταβέρνα στα Ψαρά» και λειτουργεί στην Πλάκα, στο κέντρο της Αθήνας, από το 1898.

Η ιστορία του German Gymnasium Restaurant ξεκινά από τη δεκαετία του 1860, όταν μια ομάδα Γερμανών μεταναστών ίδρυσε το ευρύχωρο γυμναστήριο για άσκηση και ευεξία. Το German Gymnasium βρίσκεται μεταξύ του σταθμού King's Cross και του St Pancras International, το οποίο σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Edward Gruning. Έχει φιλοξενήσει επίσης, τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου σε κλειστό χώρο το 1866. Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, το κτίριο υπέστη ζημιά από μια απεργία Zerpelin. Η μετατροπή του γυμναστηρίου σε γραφεία, αποθήκη και εκθεσιακό χώρο τέχνης μεταγενέστερα δημιούργησε περισσότερες ζημιές στον χώρο. Όσπου ανέλαβε η εταιρεία D&D London να τον μετατρέψει σε έναν πολυχώρο ψυχαγωγίας και αναψυχής.

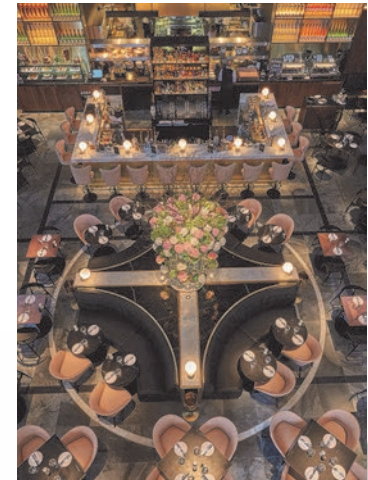
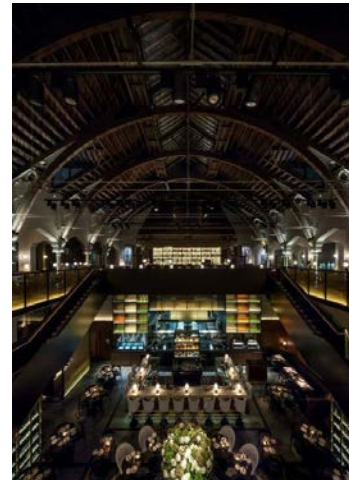
Το German Gymnasium Restaurant του Λονδίνου, έχει ανακηρυχθεί το καλύτερο εστιατόριο στον κόσμο από το Restaurant & Bar Design Awards.

Το εστιατόριο διαθέτει μια υπαίθρια βεράντα, ένα Grand Café, μια εκπληκτική ψηλή οροφή και έχει διατηρήσει ανέπαφα πολλά από τα χαρακτηριστικά του κελύφους του, αναμειγμένα με μοντέρνες λεπτομέρειες. Το φυσικό φως, οι κολόνες από χυτό χάλυβα και οι καμάρες βικτοριανού ρυθμού του Grand Café στο ισόγειο το καθιστούν ιδανικό δείγμα της γερμανικής παράδοσης. Μετά την ανακαίνιση αρχικός όγκος του γυμναστηρίου αποκαλύφθηκε ξανά, συμπεριλαμβανομένης της εντυπωσιακής οροφής και των καμάρων στήριξης, καθώς και της στοάς του ημιώροφου που τρέχει γύρω από τον ανοιχτό χώρο από κάτω.

Το κεντρικό εστιατόριο και το μπαρ βρίσκονται στο ισόγειο, με τα καθίσματα προσεκτικά διαμορφωμένα για να δημιουργήσουν μια συλλογή από εμπειρίες μέσα στο χώρο. Δύο ίδιες εντυπωσιακές νέες σκάλες ανεβαίνουν στον ημιώροφο, στο οποίο υπάρχει ένα εστιατόριο, ένα κοκτέιλ μπαρ και ιδιωτικοί χώροι. Πολλές από τις μοναδικές ιστορικής σημασίας λεπτομέρειες του κτιρίου, όπως οι γάντζοι αναρρίχησης στην οροφή και οι κολόνες από χυτό χάλυβα, έχουν διατηρηθεί, δίνοντας τον τόνο στην επιλογή των υλικών, των χρωμάτων και των υφών για τις εσωτερικές λεπτομέρειες. Ζεστή επένδυση από ξύλο καρυδιάς όπως επίσης μαύρες και γκρι δερμάτινες ταπετσαρίες αντιπαρατίθενται με φρέσκες, σύγχρονες ενθέσεις, όπως οι ροζ και κόκκινοι τόνοι για να προσθέσουν βάθος και οπτικό ενδιαφέρον.

ΕΙΚΟΝΑ 26 ΤΟ GERMAN GYMNASIUM RESTAURANT. ΠΗΓΗ: WWW.GERMANGYMNASIUM.COM

ΕΙΚΟΝΑ 27 ΤΟ GERMAN GYMNASIUM RESTAURANT. ΠΗΓΗ: WWW.GERMANGYMNASIUM.COM

ΕΙΚΟΝΑ 28 ΤΟ GERMAN GYMNASIUM RESTAURANT. ΠΗΓΗ: WWW.GERMANGYMNASIUM.COM

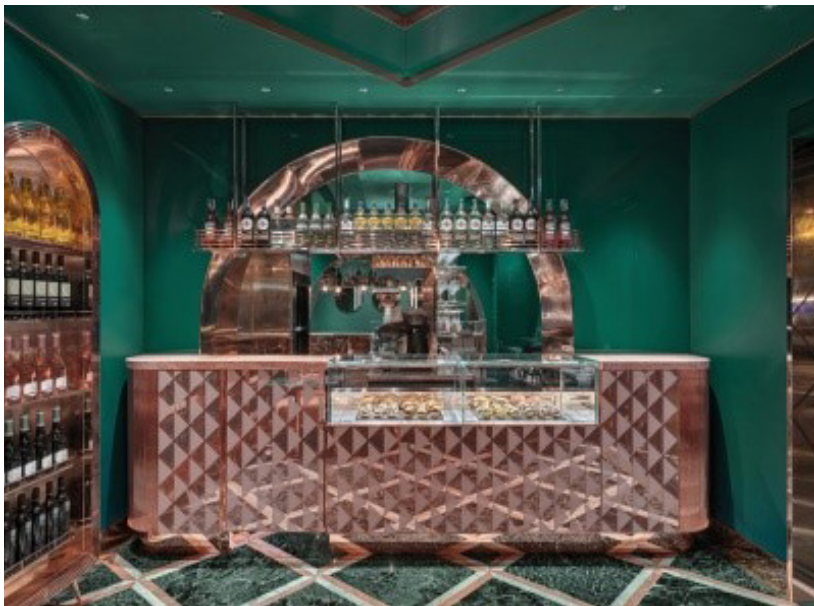

ΕΙΚΟΝΑ 29 Η ΠΡΟΣΟΨΗ ΤΟΥ BERKELEY BAR AND TERRACE'S BOLD.
ΠΗΓΗ: WWW.ARCHITONIC.COM

Μπαρ είναι η επιχείρηση που διαθέτει διάφορα ποτά και γενικά, ο όρος αναφέρεται στη διάθεση κυρίως αλκοολούχων ποτών. Η μορφή αυτή της επιχείρησης πρωτοεμφανίστηκε πριν από τρεις σχεδόν αιώνες στις ΗΠΑ, ως επιχείρηση που διαθέτει αποκλειστικά οινοπνευματώδη ποτά, και ήταν γνωστή με το διακριτικό όνομα American. Στα μπαρ της Νότιας Αμερικής συναντάται η επιγραφή «Barra» αντί της καθιερωμένης διεθνώς λέξης «bar». Στην ισπανική γλώσσα, η λέξη «barra» προσδιορίζει τον πάγκο - χώρισμα και ετυμολογικά προέρχεται από ελληνική ρίζα.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Τα μπαρ έκαναν την εμφάνιση τους τριακόσια περίπου χρόνια πριν, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, ως επιχειρήσεις που διέθεταν και πρόσφεραν αποκλειστικά οινοπνευματώδη ποτά. Ο επιχειρησιακός τύπος που φέρει τα χαρακτηριστικά «American Bar» δηλαδή, χώρος όπου διατίθενται αποκλειστικά οινοπνευματώδη ποτά, μορφοποιήθηκε και άλλαξε σταδιακά με την πάροδο του χρόνου όπου σιγά - σιγά παρουσιάστηκαν διάφοροι τύποι παρομοίων επιχειρήσεων που διέθεταν προς προσφορά και άλλα είδη ποτών, όπως χυμούς φρούτων, διάφορους τύπους ροφημάτων, ελαφρά φαγητά ή και τη δυνατότητα στους πελάτες να χορεύουν

ΕΙΚΟΝΑ 30 Bar VyTA Farnese ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

ΕΙΚΟΝΑ 31 Bar VyTA Farnese ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

Με θέα στην Piazza Farnese, σε μικρή απόσταση από το Campo de 'Fiori, μια από τις πιο ιστορικές πλατείες της Ρώμης και το επίκεντρο της νυχτερινής ζωής της πρωτεύουσας της Ιταλίας, το VyTA Farnese, που δημιουργήθηκε από το στούντιο εσωτερικής αρχιτεκτονικής COLLIDANIELARCHITETTO συνδυάζει τα χαρακτηριστικά του παραδοσιακού ιταλικού μπαρ και του σύγχρονου design. Το έργο είναι ένας εκλεκτικός και πειραματικός μετασχηματισμός ενός διαχρονικού καφέ.

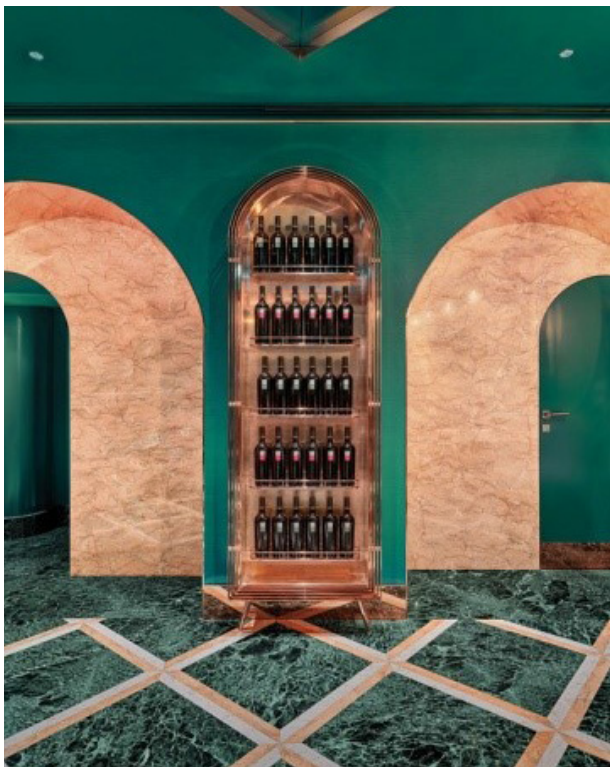
Η Daniela Colli δημιούργησε έναν χώρο που ξεχωρίζει με τη σύγχρονη γοητεία, συνδυάζοντας την εκλεπτυσμένη κομψότητα της Αναγεννησιακής περιόδου, τον ευρωπαϊκό μοντερνισμό και το Millennial pink, με ιδιαίτερη προσοχή στη λεπτομέρεια, αφιερωμένη στη φιλοξενία, στην Ιταλία και το Λονδίνο. Η ανθρώπινη εμπειρία είναι το επίκεντρο του έργου. Η αλληλεπίδραση με τους πελάτες είναι δυναμική και οι επισκέπτες βρίσκονται στην καρδιά του χώρου, καθιστώντας τους αναπόσπαστο μέρος της σκηνής, είτε κάθονται σε ένα από τα δερμάτινα σκαμπό σε χρώμα marsala Verpan, είτε πίνοντας ένα κοκτέιλ καθήμενοι στους ροζ δερμάτινους καναπέδες.

“Το VyTA Farnese είναι ένα απροσδόκητο μέρος, το οποίο με τα ιδιαίτερα υλικά και την επιλογή της διακόσμησης του, διεγείρει την αλληλεπίδραση μεταξύ των ανθρώπων. Σε αυτήν την δύσκολη ιστορική στιγμή, που κυριαρχεί η κοινωνική απόσταση, αυτό το έργο επιδιώκει την αναγέννηση της ζωής μας. Ο σχεδιασμός του takeaway, το μπαρ που βλέπει στο δρόμο και σε μια από τις πιο όμορφες πλατείες του κόσμου, παρουσιάζει μια έξυπνη λύση για τη φιλοξενία που, ως αναπόφευκτη έκφραση κοινωνικότητας, ανοίγει τον αστικό χώρο των πόλεών μας”, συμπληρώνει η αρχιτέκτονας.

ΕΙΚΟΝΑ 32 Bar VyTA Farnese ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

Το VyTA Farnese γεννήθηκε από τον διάλογο μεταξύ τόπου και ταυτότητας. Το έργο ταιριάζει στο ιστορικό πλαίσιο με εκλεπτυσμένα υλικά όπως πολύχρωμα μάρμαρα, λακαρισμένες επιφάνειες, καθρέφτες και βελούδο, συμμετρίες σε συνδυασμό με έντονες γεωμετρίες και μια ζωνρή χρωματική παλέτα, από πράσινο σμαραγδί και ροζ χαλκό. Τα παράθυρα στο δρόμο πλαισιώνουν το εσωτερικό, αποκαλύπτοντας μια σύνθεση παιχνιδιάρικων υφών και ιδιόμορφες καμάρες. Η αρχιτέκτονας αντλεί έμπνευση από την Αναγεννησιακή περίοδο, στη χρήση στοιχειωδών γεωμετρικών σχημάτων και συμμετρικού σχεδίου, ενώ η τετράγωνη και στρογγυλή καμάρα δίνει ζωή στα αυθεντικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον εσωτερικό σχεδιασμό. Μια σκάλα με πράσινο μάρμαρο Alpi, οδηγεί στο κάτω επίπεδο που στεγάζει την κουζίνα και τους βοηθητικούς χώρους. Η πλατεία δημιουργεί το μοτίβο του υπερ-ρεαλιστικού δαπέδου εντός του καφέ.

ΕΙΚΟΝΑ 33 Bar VyTA Farnese ΠΗΓΗ: WWW.ARCHDAILY.COM

Το VyTA Farnese επαναπροσδιορίζει την σχέση μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού, δίνοντας στην πόλη έναν χώρο που καλεί τους επισκέπτες να έρθουν σε επαφή με το περιβάλλον και που κοιτάζει το μέλλον της φιλοξενίας, χωρίς να ξεχνάει τη μεγάλη παράδοση των ιταλικών μπαρ και το τελετουργικό του καφέ που γίνεται η αφετηρία για τις καθημερινές μας δραστηριότητες.

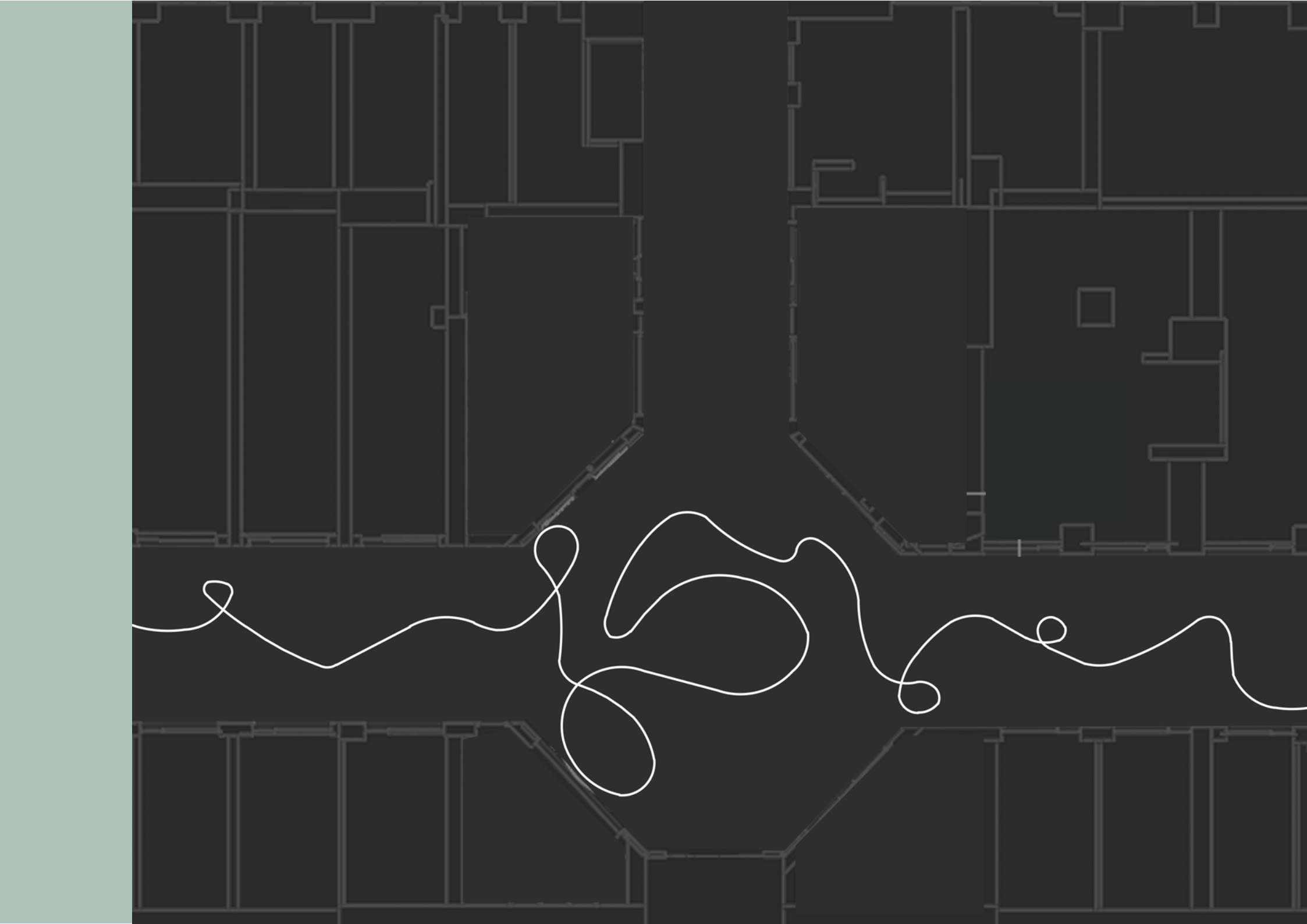
ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι χώροι μαζικής εστίασης στοχεύουν σε εκείνους που θέλουν να καλύψουν μια απλή καθημερινή τους ανάγκη, όπως να πιουν ένα ποτό ή ένα καφέ, να φάνε, να συζητήσουν, να διασκεδάσουν, να μοιραστούν προσωπικές στιγμές με δικούς τους ανθρώπους. Ταυτόχρονα όμως θέλουν να νιώσουν οικεία. Υπάρχει και μία άλλη κατηγορία ανθρώπων μέσα στους χώρους αυτούς, που θέλει να καλύψει μια άλλη βασική του ανάγκη, να δουλέψει. Αναφερόμαστε στον εργαζόμενο.

Για την ομαλή πορεία και ικανοποίηση όλων αυτών των ανθρώπων πρέπει να στοχεύουμε με τον σχεδιασμό μας στην δημιουργία χώρων που να εξυπηρετούν τόσο την αισθητική όσο την πρακτική και λειτουργικότητά του. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, μελετήσαμε και σχεδιάσαμε ένα χώρο ο οποίος ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες της αγοράς, αλλά και μέσω των διερευνήσεων μας στο βέλτιστο αποτέλεσμα μεριμνώντας πιο ειδικά τον χώρο και την τοποθεσία αυτού.

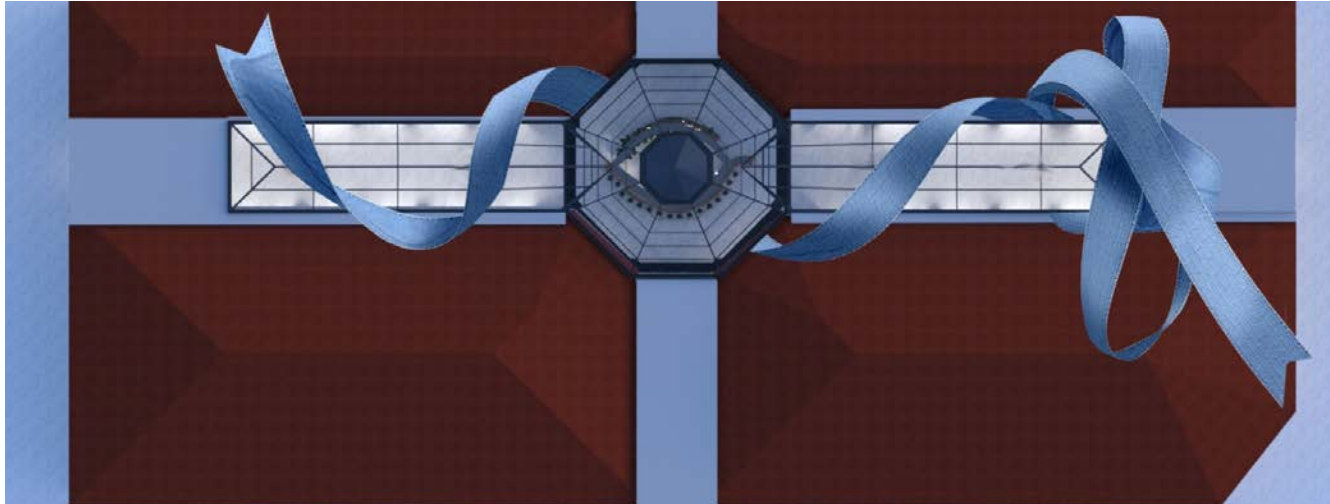

04 | ΙΔΕΑ

Τα κτίρια πιστεύουμε, πως είναι αλληλένδετα στοιχεία με τον χρόνο και τον τόπο όπου βρίσκονται. Οι δημόσιοι και οι κοινόχρηστοι χώροι, κατά τη γνώμη μας, επιβάλλεται να συμβαδίζουν με την εκάστοτε εποχή και να αλληλεπιδρούν με τις τάσεις της. Πρέπει να είναι ζητούμενο να δέχονται αλλαγές και να προσαρμόζονται χωρίς όμως να υπάρχει αλλοίωση της ταυτότητας του. Αυτός ο επαναπροσδιορισμός του χώρου στοχεύει στην ύπαρξη ενός σπουδαίου ρόλου για την καθημερινότητα των χρηστών τους.

Το υπό μελέτη κτίριο βρίσκεται σε μία εξέχουσας σημασίας περιοχή του κέντρου της Αθήνας, με τόσο αρχιτεκτονικό όσο και ιστορικό υπόβαθρο. Κύριος στόχος της υπάρχουσας μελέτης λοιπόν είναι η ανάδειξη της περιοχής γενικότερα και του χώρου ειδικότερα. Επίσης, η αξιοποίηση της στοάς και η μετατροπή της από πέρασμα σε χώρο στάσης και ψυχαγωγίας, χωρίς αυτό να εμποδίζει την πορεία των περαστικών, συμβάλει στο ζητούμενο του να βρεθούν τρόποι ώστε να εμπλουτιστεί ο χώρος με νέες χρήσεις. Επιδιώκεται η δημιουργία ενός χώρου με ταυτότητα και ιστορικές αναφορές, μέσω των οποίων να επιτυγχάνεται η συνεχής χρήση των επί μέρους χώρων της στοάς. Τέλος, ο σεβασμός στη χρήση της στοάς ως πέρασμα και η ελεύθερη κίνηση μέσα σε αυτή αποτέλεσε αναπόσπαστο κριτήριο στην πορεία του σχεδιασμού.

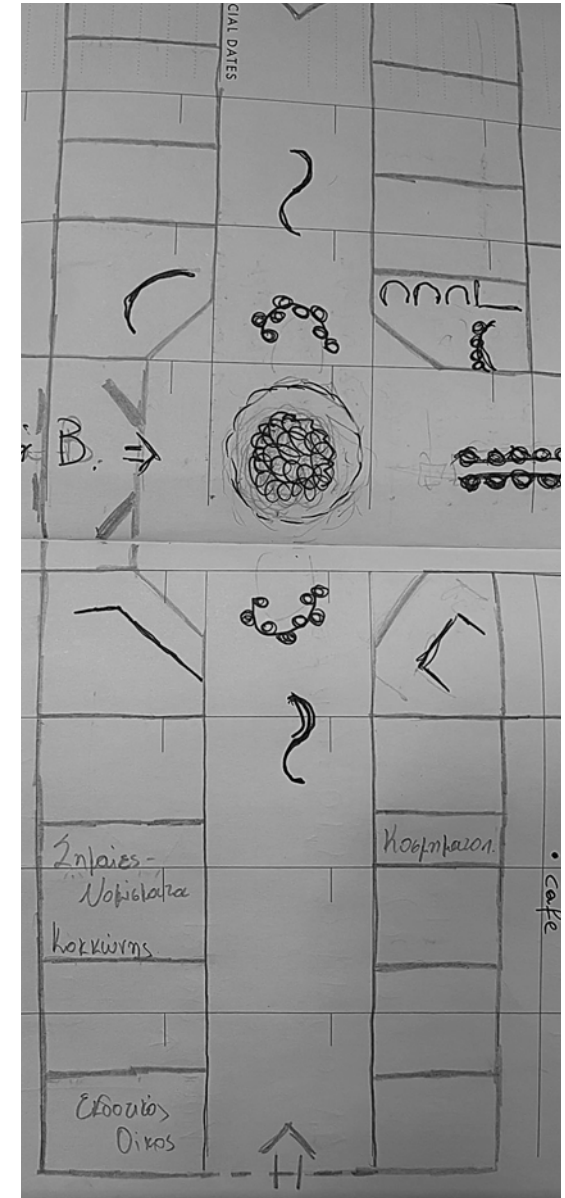
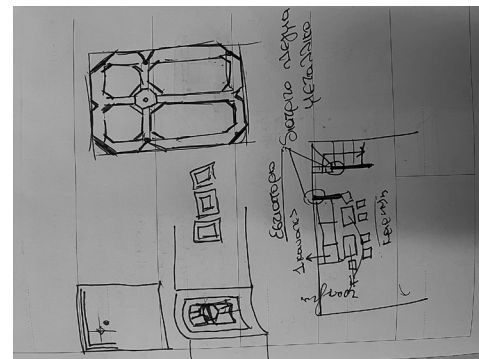
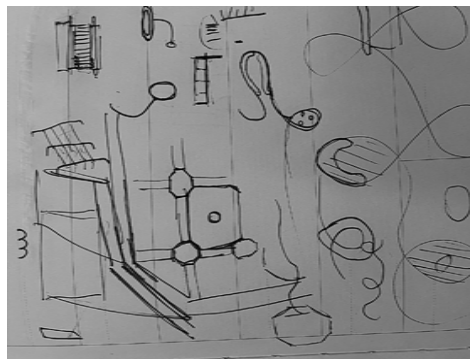
Σαν πυρήνας σκέψης και αφετηρία σχεδιασμού της υπάρχουσας μελέτης, υπήρξε η ιδέα της ένωσης των εποχών. Εκείνη, δηλαδή, η νοητή κορδέλα που συνέχει στον χρόνο και στον χώρο καταστάσεις και συνδέει: το παλιό με το νέο, το κλασσικό με το μοντέρνο, τη συμμετρία με την οργανικότητα και την εποχή που η στοά άκμαζε μέχρι την σημερινή παρακμή της αλλά και την αυριανή της αναγέννηση.

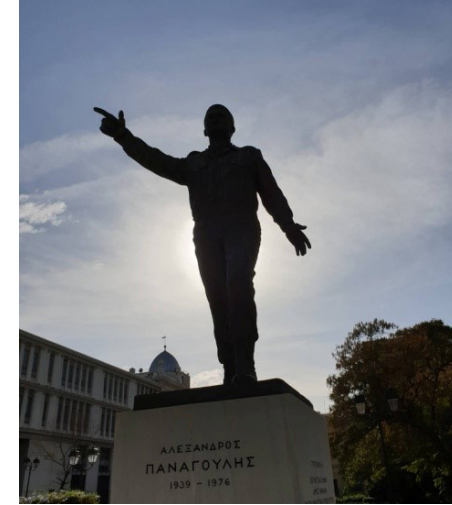
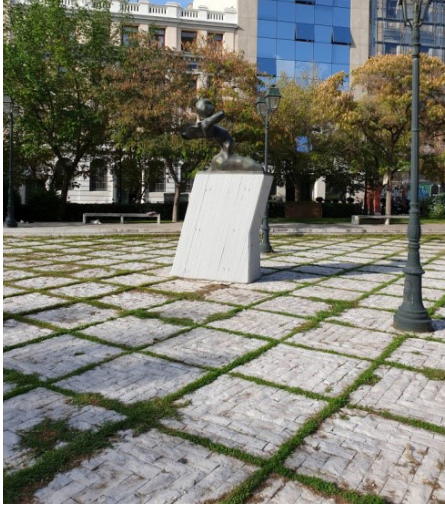
Επιπρόσθετα, για την συνέχιση και την ανάπτυξη της κεντρικής ιδέας, υπήρξε η σκέψη να σχεδιάσουμε μορφές εμπνευσμένες από προϋπάρχουσες δημιουργίες του χώρου. Η γεωμετρία του χώρου, τα σχήματα που δημιουργούνται σε αυτόν όπως το οκτάγωνο κεντρικά της στοάς αποτέλεσαν κινητήρια δύναμη σκέψης. Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν στο χώρο - δομικά και διακοσμητικά- όπως το μάρμαρο σε διάφορες αποχρώσεις και το μέταλλο, η εποχή και η θέση της στοάς, ήταν καθοριστικοί παράγοντες για την ολοκλήρωση της διαμόρφωσης του τελικού αποτελέσματος.

Βασική παράμετρος του σχεδιασμού αυτής της μελέτης και ζητούμενο, δεν είναι απλώς η αναδιαμόρφωση της στοάς με στόχο την αλλαγή, αλλά χρειάζεται μια εικόνα καλύτερη από πριν και κυρίως μία χρήση η οποία είναι κάτι που της λείπει δραματικά. Πάνω σε μια τέτοια γραμμή πλεύσης χρησιμοποιείται ένας προσεγγμένος συνδυασμός υλικών και υφών, αλλά και μεθόδων, όπως σκίτσα και προσχέδια για τη δημιουργία της στοάς που αναφέραμε.

Σημειώνεται, πως η εμπειρική παρατήρηση έπαιξε καθοριστικό ρόλο στο να αφουγκραστούμε δια ζώσης τον χώρο και να εμπνευστούμε τόσο για τις χρήσεις, όσο και για την τελική μορφή που θα θέλαμε αυτός να έχει. Εξίσου σημαντικό όμως, ήταν και το υλικό που μελετήσαμε, όπως τα ιστορικά στοιχεία αλλά και τα παραδείγματα εφαρμογών που έχουν αναφερθεί σε προηγούμενα κεφάλαια. Η αλήθεια είναι, ότι καθαρά βιβλιογραφικό υλικό αφιερωμένο αποκλειστικά στις στοές των Αθηνών και στην πορεία τους στον χρόνο όπως επίσης και στην αναδιαμόρφωση τους με αυτή την προσέγγιση δεν υπάρχει. Προκειμένου να «φτιάξουμε» μια συνθετική ιδέα, αντλήθηκαν όλα τα απαραίτητα δεδομένα από την αναλυτική διαδικασία. Στην προσπάθεια αυτή επομένως, φάνηκαν χρήσιμες περισσότερο η θεωρητική τεκμηρίωση και τα παραδείγματα ανάλογων περιπτώσεων, για να δημιουργηθεί μία άρτια μελέτη και να παρουσιαστεί μία σύγχρονη εικόνα της στοάς.

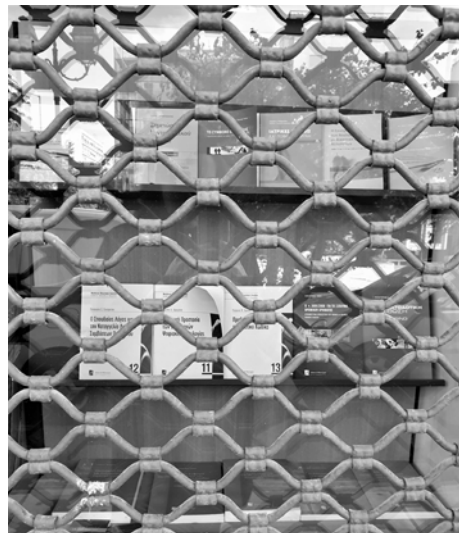
ΕΙΚΟΝΑ 34, 35, 36 Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΜΕ ΤΟ ΟΡΕΙΧΑΛΚΙΝΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΑΛΕΚΟΥ ΠΑΝΑΓΟΥΛΗ. ΠΗΓΗ: ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Στον περιβάλλοντα χώρο ξεχωρίζουν η γειτνιάζουσα πλατεία Δικαιοσύνης (Σανταρόζα), με το ορειχάλκινο άγαλμα του Αλέκου Παναγούλη να την διακοσμεί και τον κάναβο στο πλακόστρωτο της από ρόμβους με «φυτεμένους αρμούς».

ΕΙΚΟΝΑ 37 ΤΟ ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ. ΠΗΓΗ: ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Το Αρσάκειο Μέγαρο που αγκαλιάζει την στοά και την περιβάλλει με την εμβληματική του μορφή, κρατάει ζωντανό το οικοδομικό τετράγωνο στεγάζοντας σήμερα το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Τα καταστήματα εντός της στοάς με τα κατεβασμένα ρολά προδίδουν την εγκατάλειψη και την πλήρη ερήμωσή της. Παραμένουν ωστόσο οι επιγραφές των καταστημάτων που υπήρχαν φανερώνοντας τη περίοδο που άκμαζε το εμπόριο μίας ξεχασμένης εποχής.

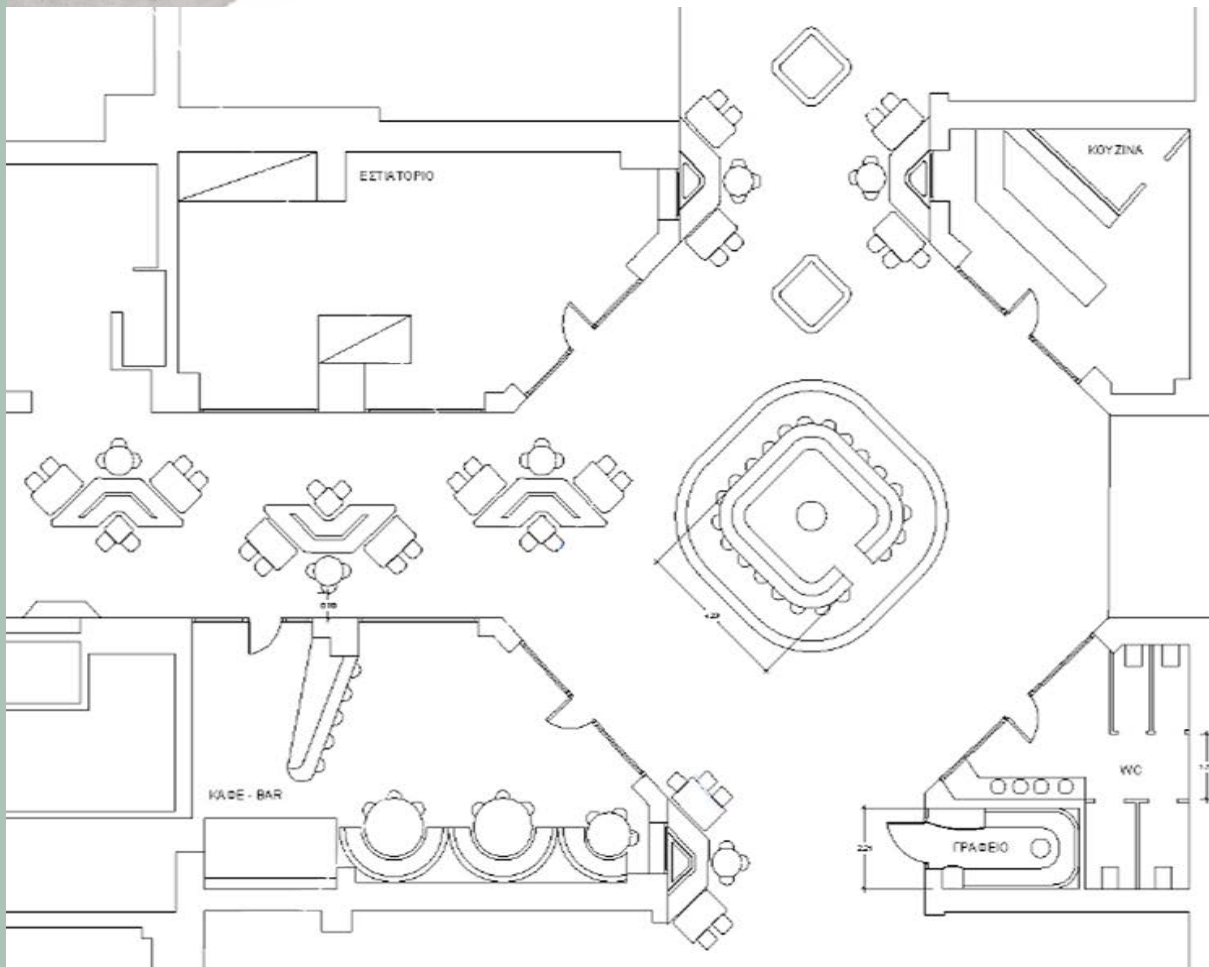
ΕΙΚΟΝΑ 38 Η ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. ΠΗΓΗ: ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Η Στοά του Βιβλίου που συνδέεται με τη στοά Αρσάκη, είναι το πιο επισκέψιμο μέρος, στεγάζοντας αρκετούς ακόμα εκδοτικούς οίκους. Συνεχίζει μέχρι και σήμερα να διοργανώνει πολιτιστικά δρώμενα προσελκύοντας τους φιλότεχνους θαμώνες.

Οι υφές, τα υλικά και οι λεπτομέρειες που παρατηρούνται στο εσωτερικό του χώρου είναι αυτά που την ξεχωρίζουν. Το μάρμαρο με τις αντιθέσεις του λευκού και του μαύρου χρώματος, οι μεγάλες βιτρίνες που «τρέχουν» κατά μήκος της στοάς είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά που βλέπει με την πρώτη ματιά όποιος την διασχίζει.

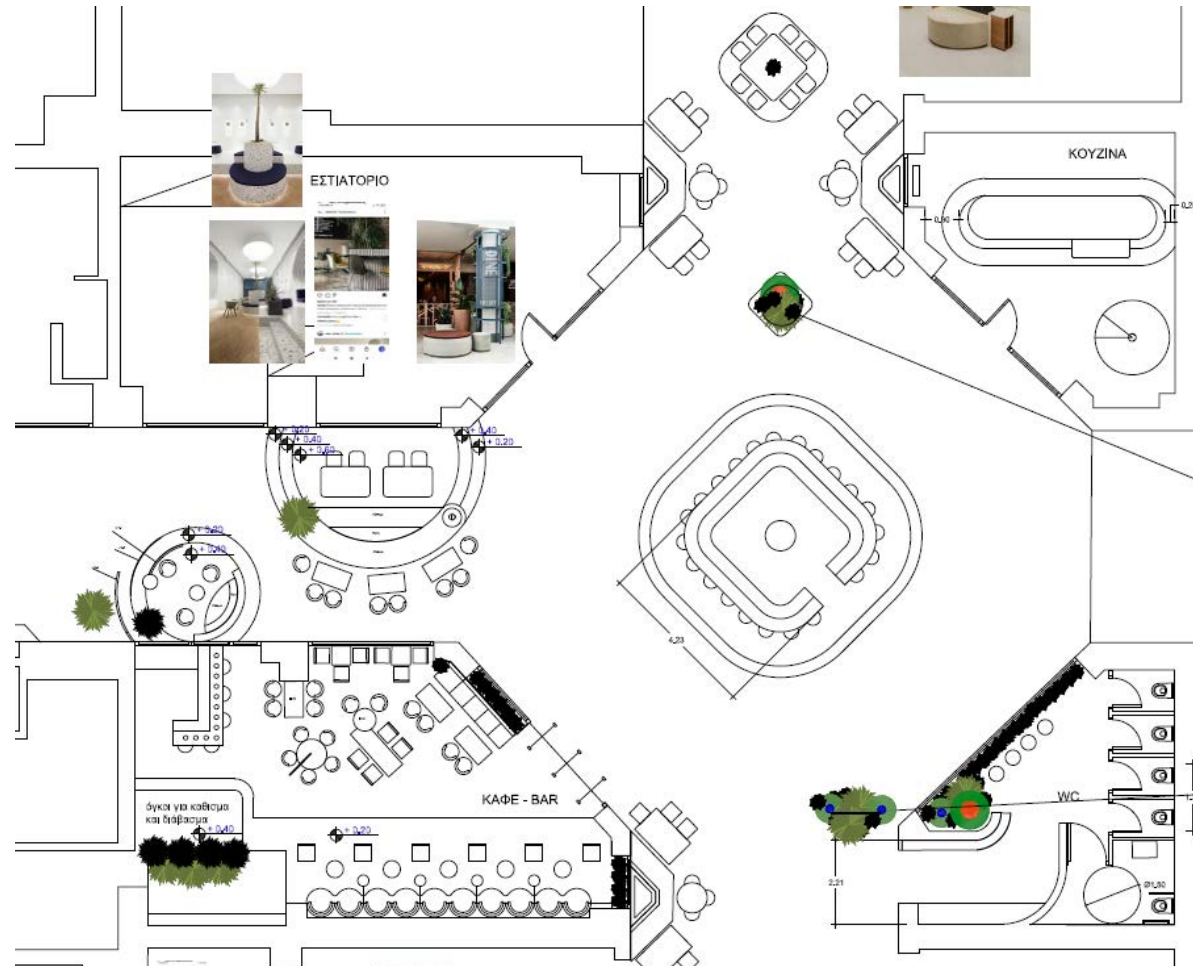
Εξερευνώντας δια ζώσης τον χώρο, αφουγκραστήκαμε την αύρα του και μελετήσαμε τις ανάγκες του. Παρατηρώντας τους περιπλανώμενους της στοάς και της περιοχής αντιληφθήκαμε το target group της. Εν τέλει, εστιάζοντας στα μορφολογικά στοιχεία, στα υπάρχοντα καταστήματα και μη, ανακαλύψαμε την κατευθυντήρια πορεία μας ως προς τον σχεδιασμό.

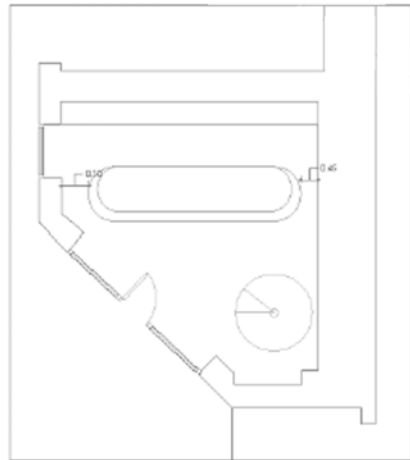

Αρχική πρόταση καφέ

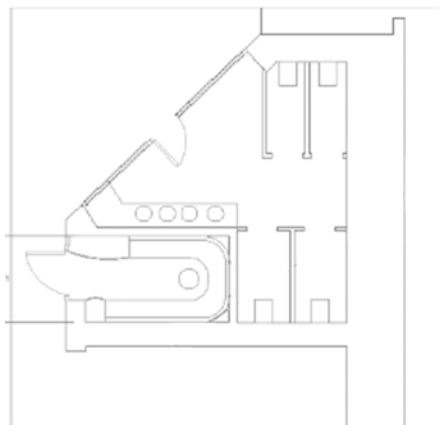
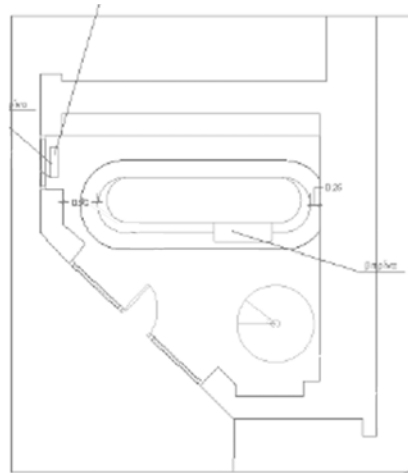

Αρχική πρόταση εξωτερικού μπαρ

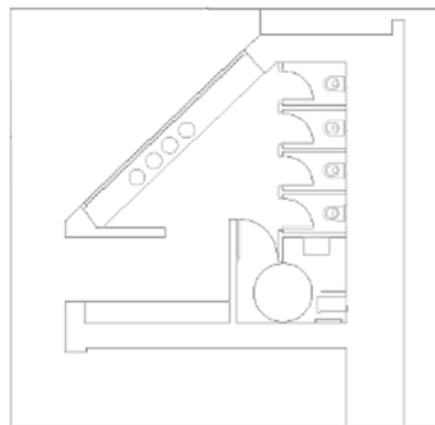

Αρχική κάτοψη κουζίνας

Αρχική κάτοψη wc

Αρχική πρόταση κουζίνας

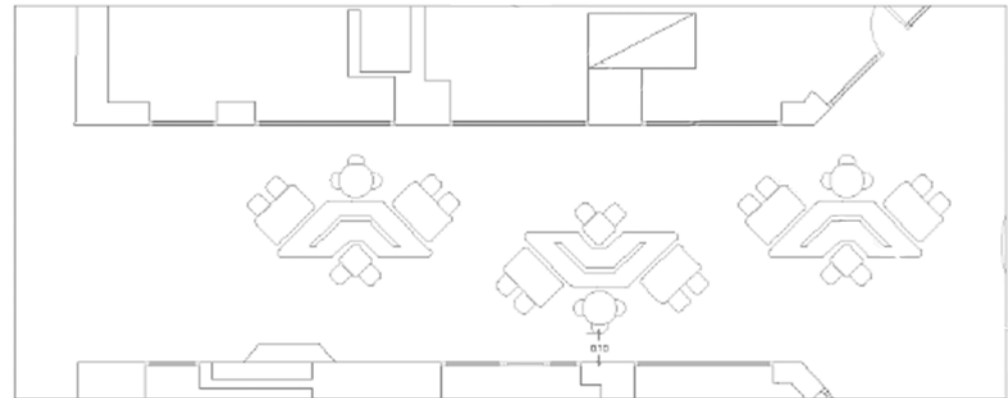
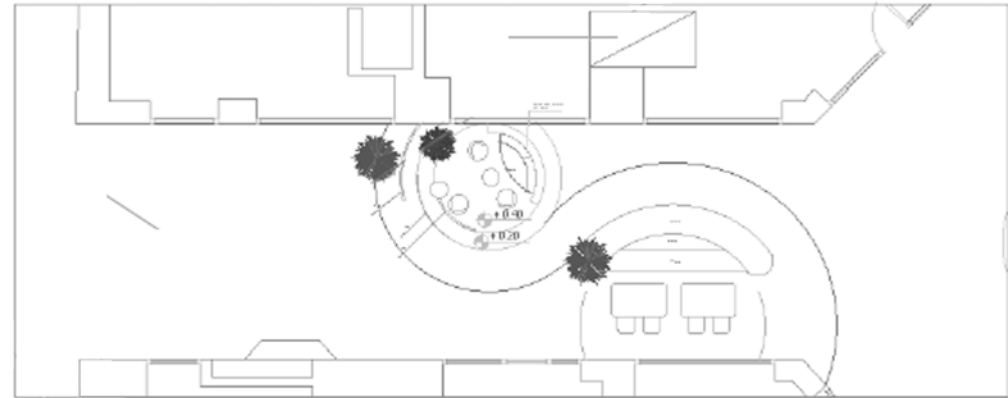
Αρχική πρόταση wc

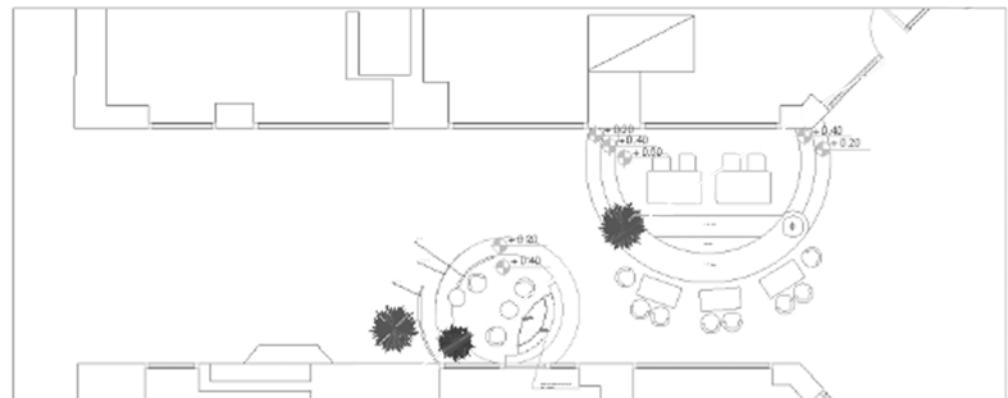
Αρχική πρόταση εστιατορίου

Κατασκευές εντός της στοάς

Αρχική κάτοψη στοάς Αρσακείου

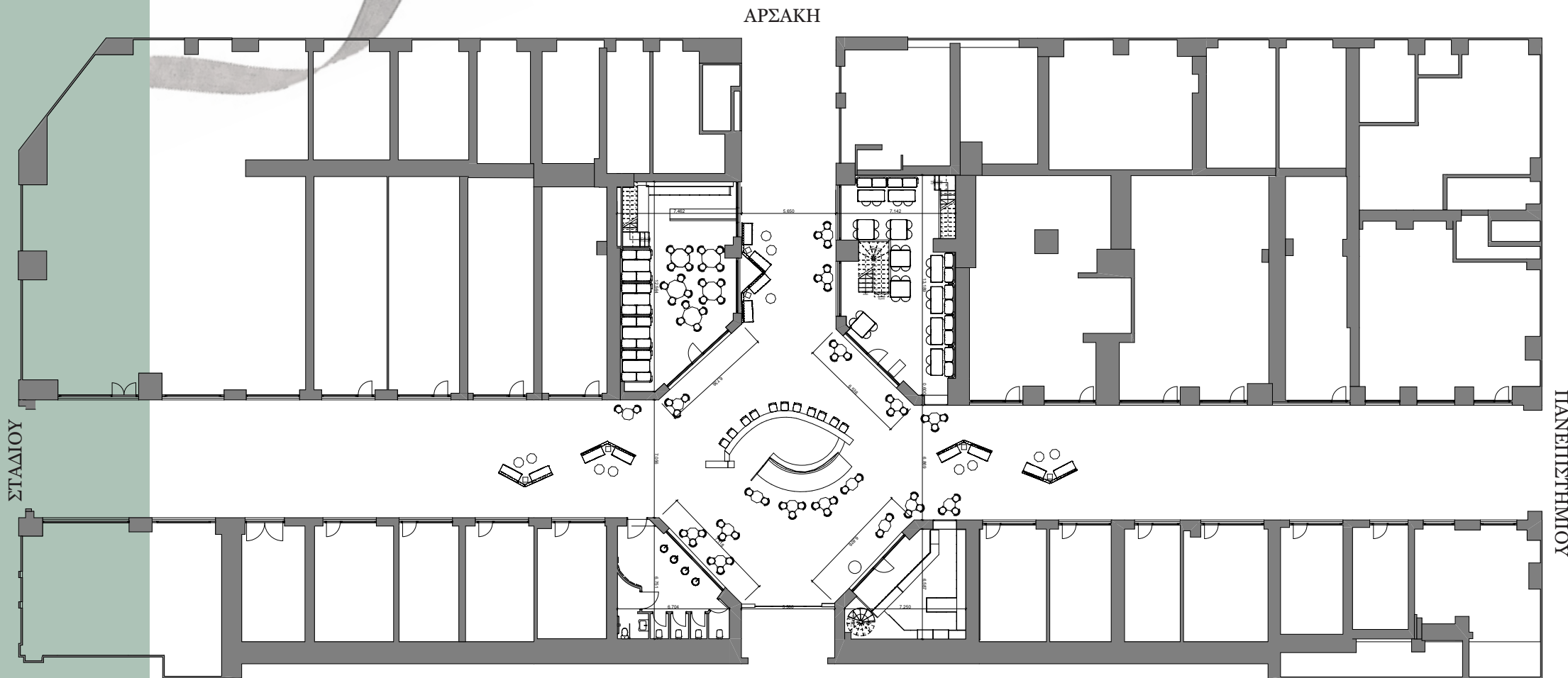

05

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

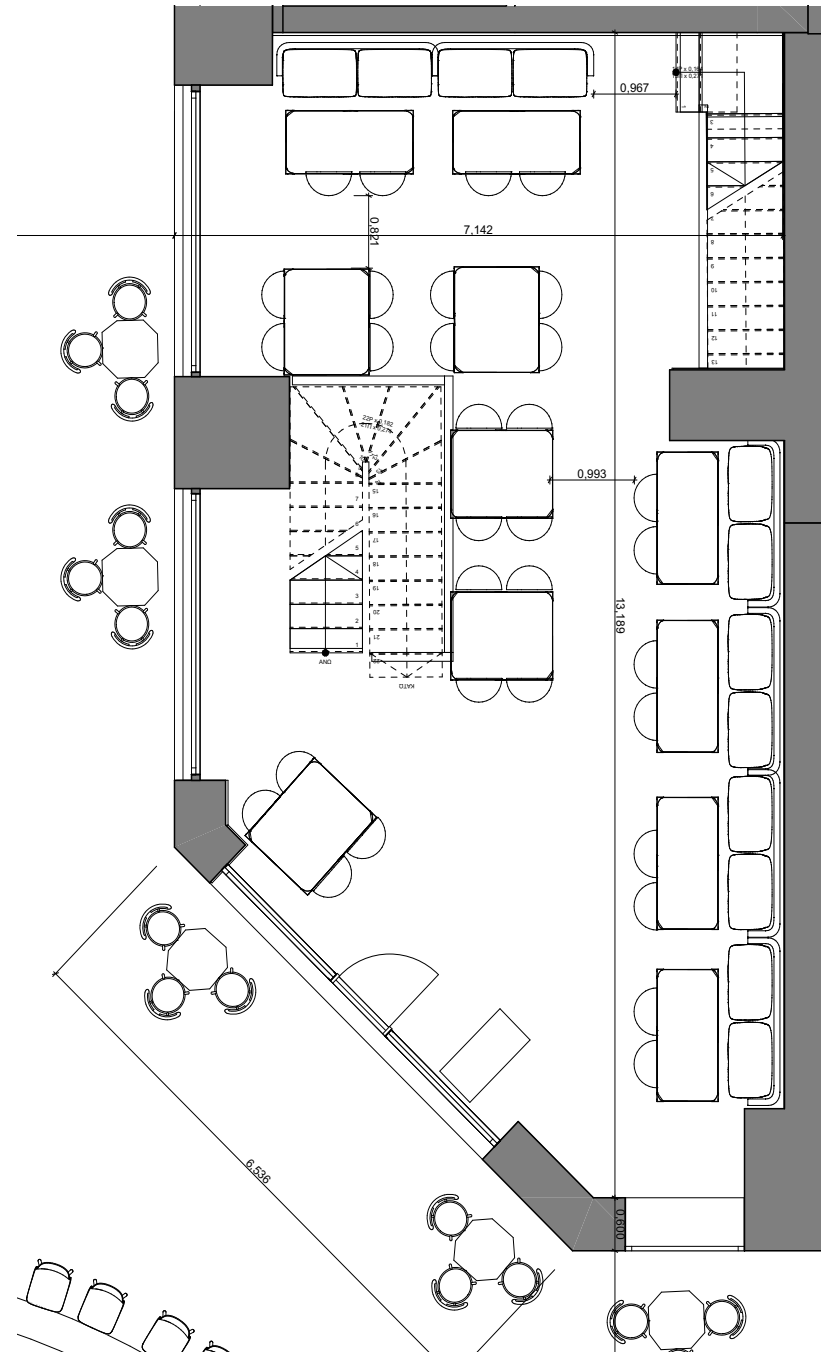

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ 1:100

Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση χώρου παίζει η ελευθερία της κίνησης. Η ελευθερία της κίνησης, ενισχύει την υπάρχουσα χρήση ως πέρασμα για τους περισσότερους πολίτες που καθημερινά χρησιμοποιούν τη στοά και συμβάλλει στην τελική μορφολογία του χώρου. Τα μεταλλικά στοιχεία στο σύνολο τους σχεδιασμού, η χρήση υλικών όπως το μάρμαρο και το γυαλί είναι υλικά που συνδέουν τον σχεδιασμό στον χρόνο. Τα προαναφερθέντα υλικά χρησιμοποιούνταν ευρέως την περίοδο που άρχισε να διαμορφώνεται η τελική μορφή τους κτιρίου καθώς υπήρχαν σε αφθονία.

Το ΟΤΤΑΓΟΝΟ όπως ονομάζουμε τον πολυχώρο, γεννήθηκε από τον διάλογο μεταξύ τόπου και ταυτότητας. Το έργο ταιριάζει στο ιστορικό πλαίσιο με εκλεπτυσμένα υλικά όπως τα μάρμαρα σε διάφορους χρωματισμούς, επιφάνειες από γαλλικό περίτεχνο ψαροκόκκαλο, retro καθρέφτες και βελούδο, ασυμμετρίες σε συνδυασμό με έντονα σχήματα και μια ιδιαίτερη χρωματική παλέτα, από αποχρώσεις του πράσινου. Η έμπνευση αντλείται από την έννοια της κορδέλας και της ένωσης μορφών και εποχών.

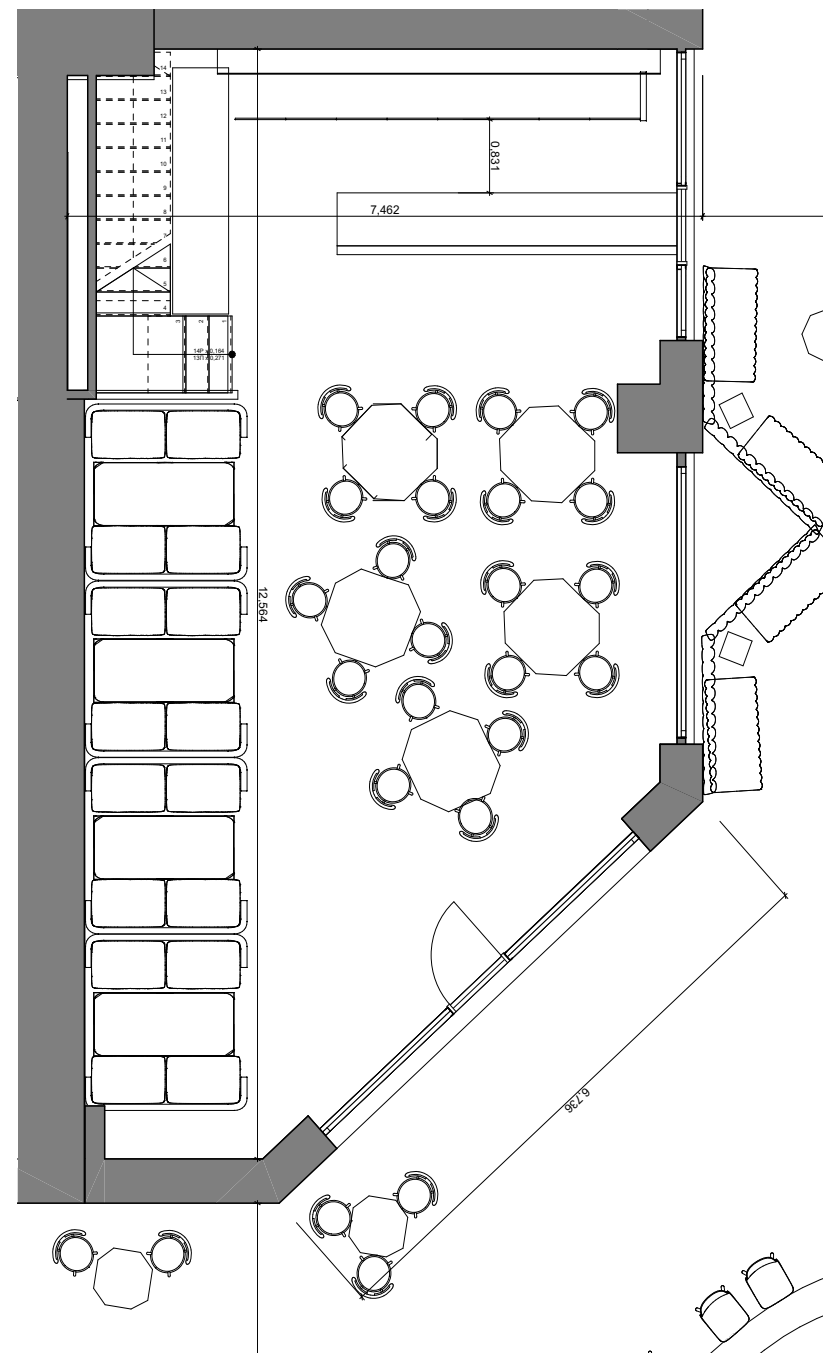
THE MENU

APPETIZER GARLIC BREAD 6 CAPPACIO 7 OLIVES/CHIPS 6	OUR FAVORITE MENU / \$22 STEAK MINUTE CRISPY CHICKEN WHOLE GRILLED SEA BASS
PASTA PASTA BULGONESE 16 ITALIAN RAGUOLI 16 PASTA CARBONARA 16 LASAGNA 10	PIZZA MARGHERITA 12 PROSCIUTTO E FUNGHI 12 QUATTRO STAGIONI 12 DIABOLA 12 BALSICCIA E CIPOLLA 12 VEGETARIANA 12
OPEN HOUR 10 AM / PM	BEST TASTE BOURBON VANILLA CHOCOLATE COOK MANGO SORBET ICE CREAM VERY BERRY CITRUS PEACH PASSION JUICE FRESH AND FRUIT PINEAPPLE PARADISE GINGER FIZZ COFFEE SHAKE FRESH DRINK
	BURGER CHEESE BURGER 10 HALLLOWEEN BURGER 10

Χαρακτηριστικό στοιχείο που υπάρχει και στους τέσσερις χώρους που σχεδιάστηκαν, είναι η οροφή με το γύψινο μοτίβο. Πηγή έμπνευσης του pattern ήταν το σχέδιο της κατοψης δηλαδή το οχτάγωνο που σχηματίζετε και περικλείει τη γυάλινη οροφή κεντρικά της στοάς. Ο πολλαπλασιασμός της κάτοψης για τη δημιουργία του μοτίβου αυτού, συνδυάζεται με τον καμπυλόμορφο φωτισμό που «τρέχει» σε όλους τους υπό μελέτη χώρους που τους ενωποιεί τόσο στο σχεδιασμό όσο και στον ατμοσφαιρικό φωτισμό τους.

ΚΑΤΟΨΗ ΚΑΦΕ 1:50

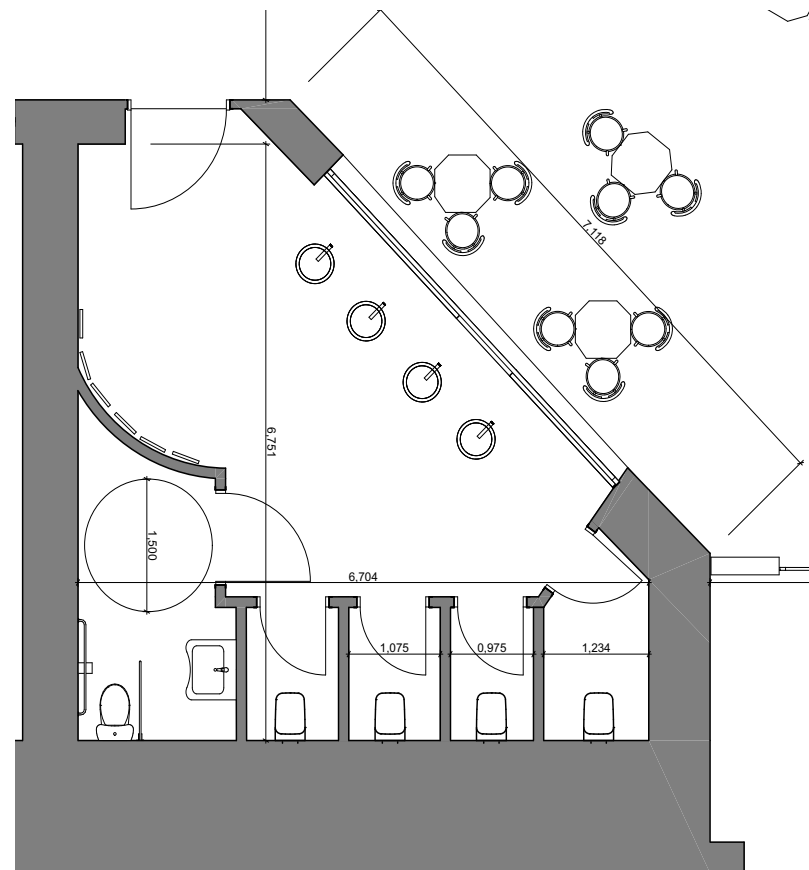

Στην παρούσα μελέτη τα προτεινόμενα υλικά είναι το ξύλο, το μέταλλο, το μάρμαρο και το γυαλί. Τα υλικά αυτά, συνδέονται με τα υπάρχοντα υλικά που εμφανίζονται στον χώρο. Τα χρώματα όπως το χρυσό μέταλλο, αποχρώσεις του βαθύ πράσινου και της μέντας που έχουν επιλεγεί χαρίζουν στον χώρο την παλιά του αίγλη και κάνουν αναφορές σε χρώματα που υπάρχουν ή υπήρχαν στη στοά Αρσακείου.

10

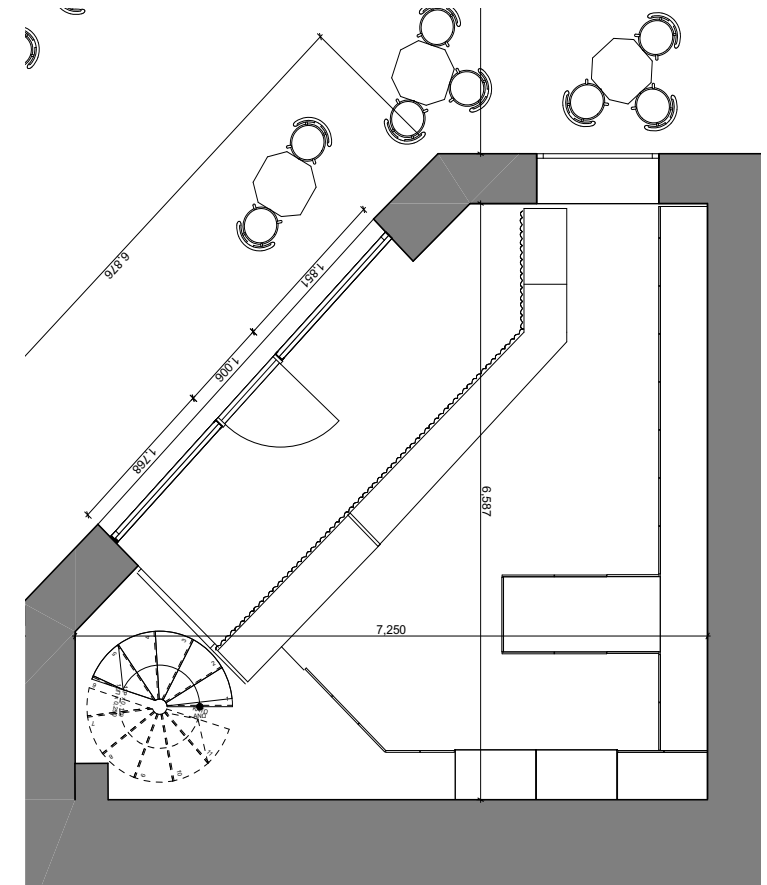
ΚΑΤΟΨΗ WC 1:50

Σκάλες που οδηγούν στα υπόγεια τμήματα των καταστημάτων αλλά και στο επάνω δόμα αυτών, στεγάζουν τους βοηθητικούς χώρους για τη λειτουργία του εστιατορίου και του καφέ – bar.

12

ΚΑΤΟΨΗ ΚΟΥΖΙΝΑΣ 1:50

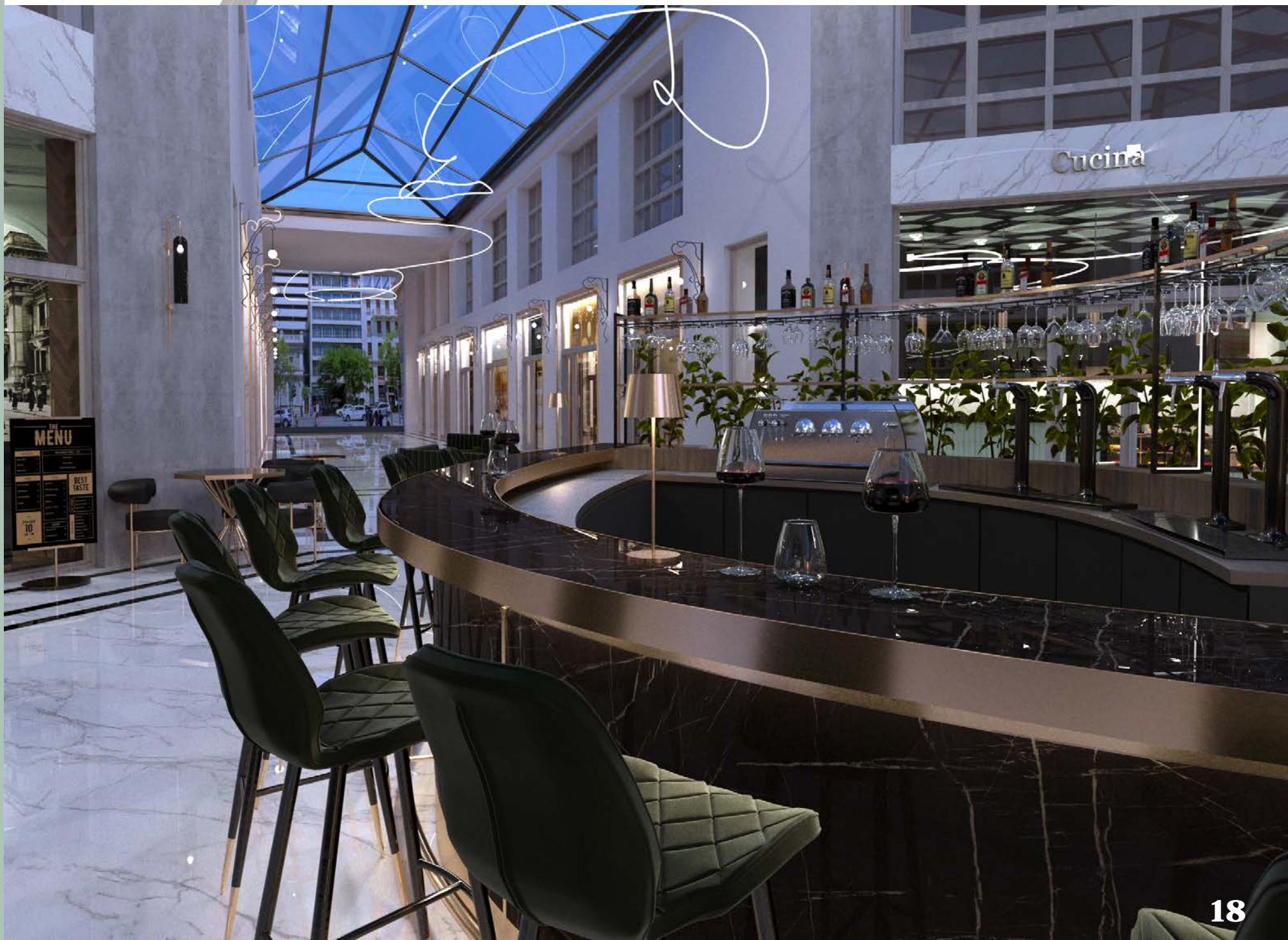
Το ίδιο το κέλυφος παραμένει σχετικά ανέπαφο. Ένα κέλυφος ιστορικής σημασίας με την τελική διαμόρφωση των όψεων από τον Ερνέστο Τσίλλερ. Κεντρικά της στοάς, κάτω από την ξεχωριστεί και διαχρονική γυάλινη οροφή δημιουργείτε το κύριο στοιχείο του χώρου, το εξωτερικό μπάρ. Το οργανικό του σχήμα έρχεται σε μεγάλη αντίθεση με το κτίριο. Η μορφή του το κάνει να ξεχωρίζει, να γίνεται αντιληπτό από τον χρήστη ως ένα καινούργιο στοιχείο στον χώρο που όμως δεν ανταγωνίζεται το κτίριο.

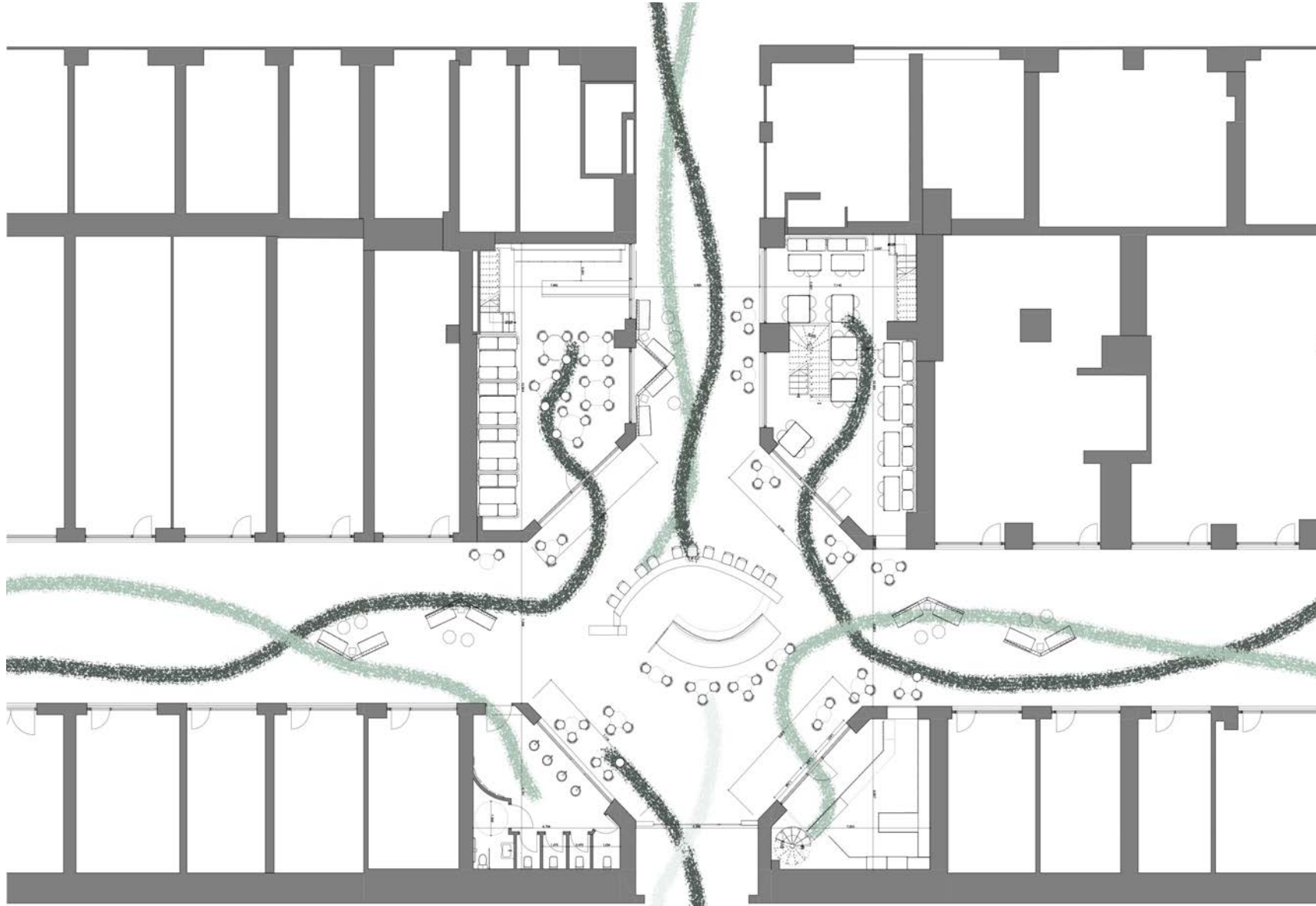

Έπειτα από παρατήρηση που κάναμε δια ζώσης κατά την διάρκεια πολλών ωρών μέσα στην ημέρα στην στοά Αρσακείου, διαπιστώσαμε πως το κοινό χρησιμοποιούσε τη στοά μόνο ως πέρασμα από τον ένα δρόμο στον άλλον. Σκοπός της δημιουργίας του πολυχώρου είναι αυτό να ανατραπεί, σχεδιάζοντας νέες χρήσεις για τον περαστικό. Πλέον η στοά θα είναι ένας πόλος έλξης για στάση και ψυχαγωγία.

Το σύνολο του κτηρίου διαμορφώνεται με βάση τα υπάρχοντα επίπεδα-στάθμες. Στη διαμόρφωση του χώρου, τα τέσσερα κεντρικά καταστήματα υιοθετούν από μία διαφορετική χρήση το καθένα. Τα δύο διαδραματίζουν τις κύριες χρήσεις του καφέ και του εστιατορίου και τα άλλα δύο έχουν τις βοηθητικές αλλά εξίσου σημαντικές χρήσεις του χώρου παρασκευής των γευμάτων και των wc.

Sofa For Cafe & Restaurant - STL

Sofa For Cafe & Restaurant - STL

Diamond concepto barchair

Fat chair by Tom Dixon

Arm Chair Panama Bar

Voodoo knife block

Decorative ornaments - Γύψινα

Float Minimalist Light Black

Marble sink by Bhandari Marble

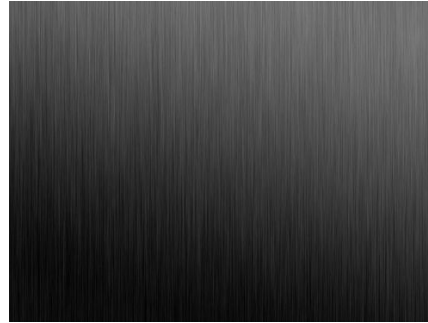
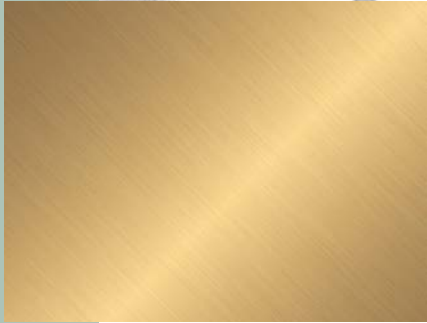
Dirty gold, design dy Kelly Wearstler

Crystal gold chandelier

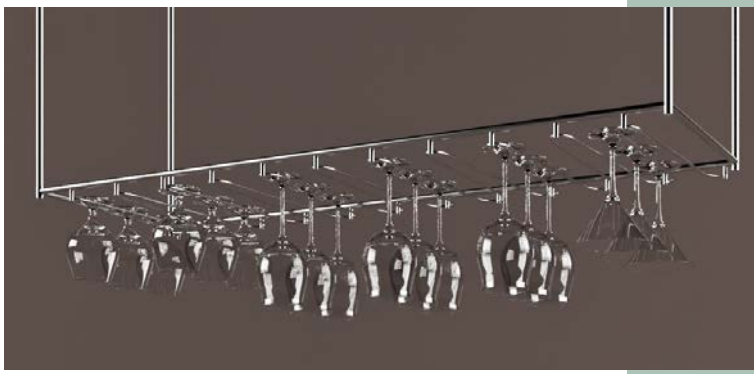

LED 360° Round Silicone neon flex

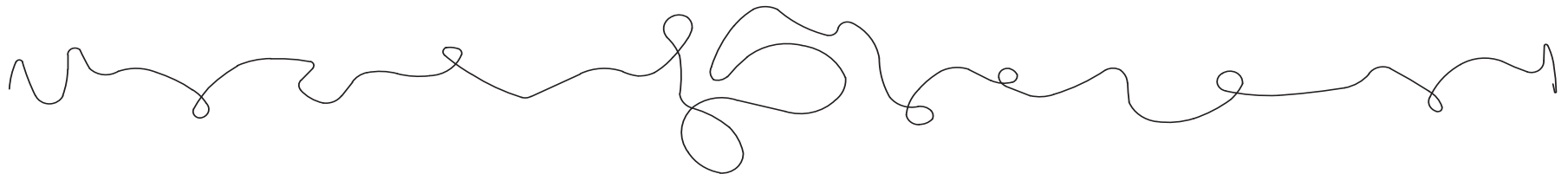
Στην παρούσα μελέτη τα υλικά όπου επιλέχθηκαν για τον επανασχεδιασμό του χώρου, ήταν άμεσα συνδεδεμένα τόσο με το κτίριο, όσο και με τα καταστήματα που υπήρχαν εκεί. Υλικά κλασικά, διαχρονικά, με έντονο χαρακτήρα και βαρύτητα σε ένα χώρο, όπως είναι το φυσικό ξύλο που χρησιμοποιήθηκε στο πάτωμα, τα μεγάλα κομμάτια από μάρμαρο που υπήρχαν εξ αρχής στο κεντρικό χώρο, μεταλλικές λεπτομέρειες σε μαύρο και χρυσό που προσδίδουν στο χώρο την πολυτέλεια που του αρμώζει. Τα υλικά αυτά, συνδέονται με τις υπάρχουσες υφές που εμφανίζονται στον χώρο. Το βασικό χρώμα που έχει επιλεγεί, κινείται στις αποχρώσεις του βαθύ πράσινου και της μέντας διότι χαρίζουν στον χώρο την παλιά του αίγλη και κάνουν αναφορές σε χρώματα που υπάρχουν ή υπήρχαν στη στοά Αρσακείου.

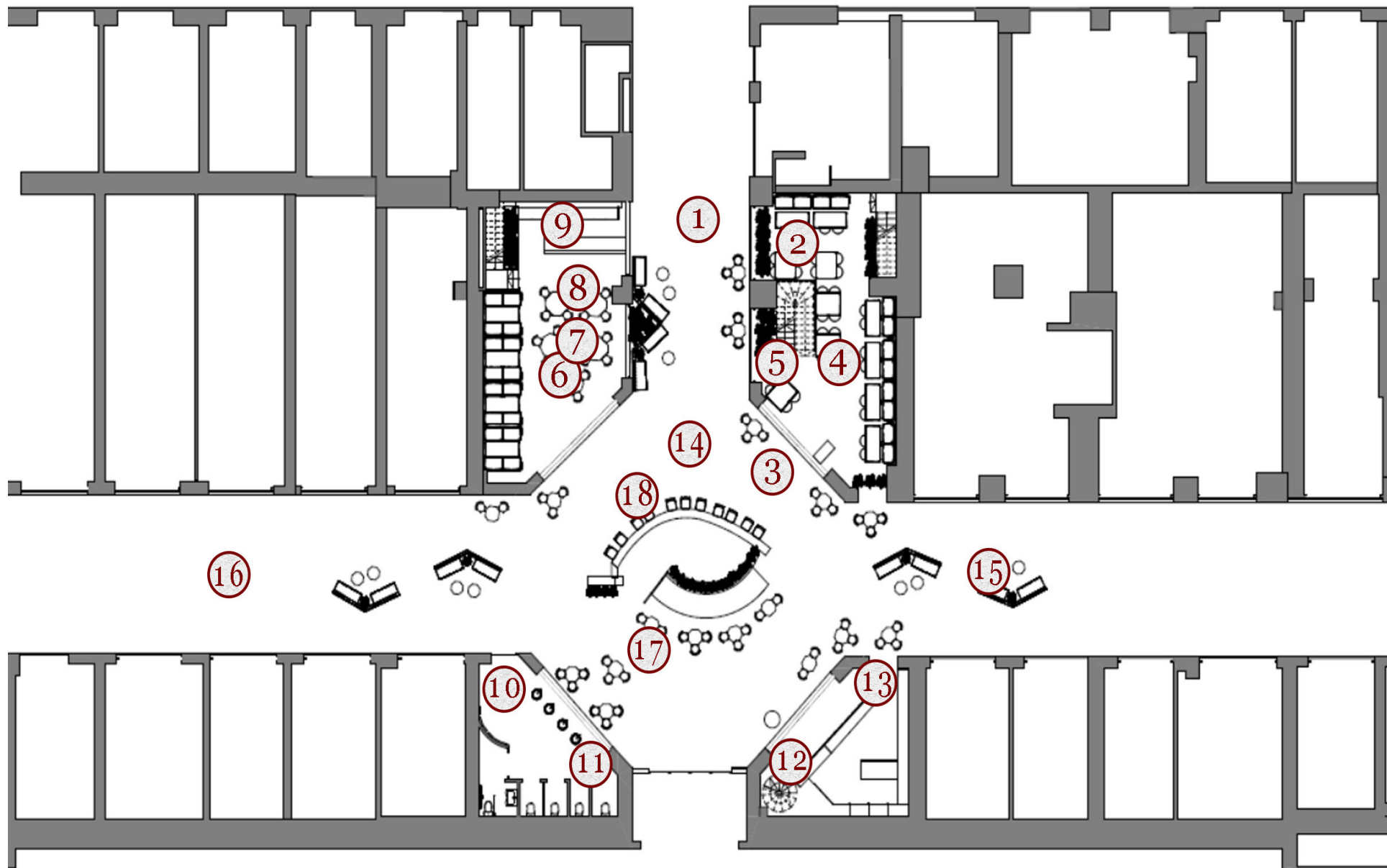
Όσον αφορά τις κατασκευαστικές λεπτομέρειες που σχεδιάστηκαν για τις ανάγκες του χώρου, πραγματοποιήθηκαν με τέτοιο τρόπο, ώστε να γίνει πιο λειτουργικό και ξεχωριστό. Από τα καθίσματα και τους καναπέδες, μέχρι τους καθρέφτες, τα γύψινα διακοσμητικά τόσο στους τοίχους όσο και στις οροφές των καταστημάτων και φυσικά τα μεταλλικά διαχωριστικά εμπνευσμένα από τη γεωμετρία της κάτοψης της στοάς Αρσακείου.

Επιχειρώντας να υλοποιήσουμε την κεντρική μας ιδέα και να ενοποιήσουμε τον κάθε χώρο δημιουργώντας ένα σύνολο πολυχώρου με κοινή αισθητική και εικόνα, αναπτύχθηκε η ιδέα του φωτισμού. Ο κοινός φωτισμός που αναπτύσσεται σαν κορδέλα περικλείει με μία ειδική κατασκευή κύριους, βοηθητικούς, εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους. Η κατασκευή αφορά την LED 360° Round Silicone neon flex , και δίνει μία άλλη πνοή στην έννοια του φωτισμού σε ένα χώρο. Πρόκειται για μια ειδική κατασκευή και όχι ένα έτοιμο φωτιστικό σώμα, όπως έχουμε συνηθίσει. Ουσιαστικά είναι ένας εύκαμπτος σωλήνας φωτός led, ικανός να ελίσσεται και να περιστρέφεται ελεύθερα στο χώρο σύμφωνα με απροσδιόριστες γεωμετρίες, ενώ το βάρος της την καθιστά εύκολη σε πειραματισμούς αλλά και εφαρμογές μεγάλης κλίμακας. Δημιουργήθηκε πρώτη φορά για την ιταλική εταιρεία σχεδιασμού φωτισμού Artemide.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΕΘΝΗΣ

Walter, B. (2002) Rolf Tiedermann (ed.), The Arcades Project, New York: Belknap Press, Eiland Howard and McLaughlin Kevin (translators)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Buck-Morss S. (2006), Η διαλεκτική του βλέπιν: ο Βάλτερ Μπένγιαμιν και το Σχέδιο Εργασίας περί Στοών [μτφρ. Αθανασάκης Μ.], Ηράκλειο Κρήτης: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

ΝΑΙ Hellas, Στοές της Αθήνας, Μικρά εναλλακτικά εμπορικά κέντρα, Αθήνα

Δαμιανόγλου Δ. (2015), Εικόνες Αντίσταση από τη διαλεκτική εικόνα του Walter Benjamin στην επιβίωση των πυγολαμπίδων του George Di-di-Huberman, Μεταπτυχιακή εργασία, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ, Αθήνα

ΕΣΕΕ, Έρευνα καταγραφής των κλειστών επιχειρήσεων σε κεντρικούς εμπορικούς δρόμους, Μάρτιος 2015, Κέντρο Αθήνας και Πειραιά. Ειδικό θέμα: Οι στοές της Αθήνας. Ενίσχυση της επιστημονικής και επιχειρησιακής ικανότητα και της τεκμηρίωσης της ΕΣΕΕ.

Καιροφύλας Κ. Γ. (1993), Η Αθήνα στη δεκαετία του '50, Αθήνα: ΦΙΛΙΠΠΙΟΤΗΣ

Καιροφύλας Κ. Γ. (1997), Η Αθήνα στη δεκαετία του '60, Αθήνα: ΦΙΛΙΠΠΙΟΤΗΣ

Μπέλλου Μαρία (2017), Αθηναϊκές Στοές – Μέσα και ανάμεσα στα κτίρια: Χωρική ανάλυση των στοών του εμπορικού τριγώνου σε περιβάλλον GIS, Διπλωματική Εργασία, Σχολή Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών, ΕΜΠ, Αθήνα

Σκορδούλη Μ. (2015), Κατώφλια περιπλάνησης στο έργο του Walter Benjamin, Διπλωματική εργασία, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Πολυτεχνείο Κρήτης, Κρήτη

ΑΡΘΡΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

8 πολύμορφες, ατμοσφαιρικές στοές της Αθήνας, Lifo, https://www.lifo.gr/articles/athens_articles/146270

Η Μάγδα Σγουρίδη και η Μαρίλη Ζάρκου αποτυπώνουν τις στοές της Αθήνας, Lifo, <https://www.lifo.gr/team/omorfia/43919>

Εντός στοάς, Athens voice, https://www.athensvoice.gr/109136_entos-stoas

Πληθαίνουν τα «λουκέτα» στην αγορά, αναδημοσίευση στην Ναυτεμπορική, <https://www.naftemporiki.gr/finance/story/326355/esee-plithainoun-ta-louketa-stin-agera>

Οι στοές της Αθήνας κάποτε δισκογραφικός παράδεισος, Από τις 4 στις 5, <https://www.apotis4stis5.com/vintage/14984-2015-12-08-21-45-05>

Οι στοές της Αθήνας, τα κρυμμένα σοκάκια των Αθηνών, Η Πόλη Ζει, <https://ipolizei.gr/οι-στοές-της-αθήνας-τα-κρυμμένα-σοκάκι/>

Μικρές αθηναϊκές στοές και οι ιστορίες τους, in2life, <https://www.in2life.gr/delight/goingout/article/406352/mikres-athhnaikes-stoes-kai-oi-istories-toys.html>

3 αθηναϊκές στοές αφηγούνται την ιστορία τους, Lifo, https://www.lifo.gr/print/urban_life/147814

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

Στοά Κοραή
<https://korai4.gr/>

Χώρος τέχνης της Στοάς Κοραή
<https://www.stoart.gr/stoart>

Στοά Νικολούδη
<https://stoanikoloudi.gr/>

Στοά του Βιβλίου
<http://www.stoabibliou.gr>

Εφημερίδα «Η Καθημερινή»
<http://www.kathimerini.gr/>

Εφημερίδα «Τα Νέα»
<https://www.tanea.gr/>

Εφημερίδα «Το Βήμα»
<https://www.tovima.gr/>

Εφημερίδα «Πρώτο Θέμα»
<https://www.protothema.gr/>

Εφημερίδα των Συντακτών
<https://www.efsyn.gr/>

Εφημερίδα Ναυτεμπορικής
<https://www.naftemporiki.gr/>

Insider
<https://www.insider.gr/>

In.gr
<https://www.in.gr/>

Euro2day
<https://www.euro2day.gr/>

News247
<https://www.news247.gr/>

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Τριανταφυλλίδης Ν.(2015), Τα Στέκια: Στοές της πόλης, ΕΡΤ, Αθήνα

